ԱՊՈՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ԴԷՐՍԱԱՏԷ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . 150 ղր.
Ալթը այլըգ . . . . 80 »
Իւչ այլըգ . . . . 40 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղր.
Ալթը այլըգ . . . . 100 »

20 Բարա

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՓՈԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՏԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԽԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղր.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումա սարրաֆիյէյէ այիտ 2 վէ 3ի ՃՃիւ սահիֆէլէրէ 6 ղր.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Չիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթ այրը բազարլըգ օլուր:

Մէվատտ նաֆիյայա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տըրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ:

20 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 տէ տիր: —Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՄԱՎԻ ՔԻԹԱՊ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԲՕԼԱՀԱԹԸ

Ինկիլթէրրա գապինէթօսու՝ Անատօլու բօլաճաթը մէսէլէսինէ տայիր թապթի օլունան մուհարրէրաթը հավի պու քէրրէ պիր Մավի Քիթապ նէշր իթմիշ օլտուղունտան, խուլասասը պու կիւնքի վաքթիմիզ Նագլէն պէր վէճհը աթի նէշր օլունուր:

«Լօրտ Կրանվիլ՝ 12 յունվար 1881 թարիխլիյէ Բարիզ վէ Պէրլին վէ Վիէննա վէ Բէթէրսպուրկ վէ Րօմատա մուգիմ Ինկիլթէրրա սուֆէրասընա իրսալ իթտիյի թահրիրաթտա, Վան գօնսօլօսը Մ. Գլէյթընըն պիր րաբօրթօսը յոլա 900 իմզալը հավի պիր վարագայը նէզտիէրինտէ պուլունտուգլարը տէվլէթլէրէ թէպլիղ իտուպ, պու մէսէլէյէ տայիր Տէրսաատէթտէ պուլունան սէֆիրլէրինէ թալիմաթ վէրմէլէրինի րիճա օլունմասընը թավսիյէ իթմիշ տիր:

«Պէրլինտէ Ինկիլթէրրա էլչիսի Լօրտ Օտօ Րըսէլ՝ 17 յունվար 1881 թարիխլիյէ Ալէմանիա ումուրը խարիճիյէ Նազըրընըն վէքիլի գօնթ Լիմպուրկ Շթիրում իլէ պու պապտա միւքեալէմէ իթտիկինի, վէ մումաիլէյհին՝ բրէնս Պիզմարգըն էֆքեարընըն Իւնան մէսէլէսինին ֆասլընա գատար բօլաճաթ մէսէլէսինին թէէխիւրի միւնասիպ օլաճաղը զէհնինտէ իտարէի քէլամ իթտիկինի իշար իլէմիշ տիր:

«Վիէննատա Ինկիլթէրրա էլչիսի Սըր Հէնրի Էլլիօթըն 25 յունվար թարիխլի թահրիրաթընտա հազըրլըղընա կէօրէ, ալտըղը ճավաբընտա Ավուսթրիա վէ Մաճարիսթան ումուրը խարիճիյէսի Նազըրը պարօն Հայմէրլէ թէպլիղ իթտիկի, միւշարիլէյհ տախի պու մէսէլէ հագգընտա սուֆէրայի սաիրէ իլէ պիլ միւզաքէրէ Պապը Ալինին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթմէք իւզրէ Տէրսաատէթ սէֆիրինէ թալիմաթ վէրմիշ իսէ տէ, հարէքէթը միւշթէրէքէ լիւզում պուլունմամաղընը իֆատէ իթմիշ տիր:

«Րօմատա Ինկիլթէրրա էլչիսի Սըր Բակէթ՝ 28 յունվար թարիխլի թահրիրաթընտա ալտըղը թալիմաթը իքֆա իտուպ, Իթալիա խարիճիյէ Նէզարէթինտէն 24 յունվար թարիխլիյէ օլ պապտա վիւրուտ իտէն ճէվապնամէ սուրէթինի լէֆֆէն իրսալ իթտիկինի պիլտիրմիշ տիր:

«Բարիզտէ մուգիմ Ինկիլթէրրա սէֆիրի լօրտ Լայոն՝ փէտրուար թարիխլի թահրիրաթընտա, Ֆրանսա ումուրը խարիճիյէսի Նազըրը Մ. Պարթէլէմի Սէնթ-Իլէր իլէ միւքեալէմէսինտէ, միւշարիլէյհին Պէրլինտէ մուգիմ Ֆրանսա սէֆիրինտէն վիւրուտ իտէն խապէրլէրէ կէօրէ, պու մէսէլէ հագգընտա Էվրօբա տէվլէթլէրի միանընտա մուվաֆագաթը էֆքեար հասըլը միւշքիլ օլաճաղը զէհնինտէ իֆատէի մէրամ իթտիկինի իշար իլէմիշ տիր:

«Րօմա սէֆիրի Սըր Բակէթ 3 փէտրուար թարիխլի թահրիրաթընտա, Իթալիա հէյէթը վիւքելասը թէպէտտուլ իթտիկինտէն, գօնթ Գայրօլինին խարիճիյէ րէիսը Մ. Մաֆէյի իլէ միւքեալէմէսինտէ, Տէրսաատէթ սէֆիրի գօնթ Գօրթիյէ Ինկիլթէրրանըն արզուսու վէճհլէ թալիմաթ կէօնտէրիլտիյինէ տայիր մալումաթ վէրիլտիկինի իշար իթմիշ տիր:

«Օ սըրատա Բէթէրսպուրկ սէֆարէթինտէ պուլունան Ջիւֆըրինըն՝ Րուսիա խարիճիյէ Նէզարէթի վէքեալէթինտէ պուլունան Մ. Կիրսէ կէօնտէրտիկի թահրիրաթա ճէվապէն, թահրիրաթը մէզքիւրէ հէնուզ պէր հայաթ օլան Իմբէրաթօր Ալէքսանտրա թագտիմ օլունուպ, իմբէրաթօր տախի՝ տիւվէլը սաիրէ պէյնինտէ մուվաֆագաթը էֆքեար հասըլ օլուր իսէ թագտիրտէ, Տէրսաատէթ սէֆիրի Մ. Նովիգօֆըն սուֆէրայի սաիրէ իլէ իշթիրաք իթմէսի իչիւն թալիմաթ թավսիյէ իթմիշ օլտուղու զէմնինտէ մալումաթ վէրիլտիկինի պիլտիրմիշ տիր:

«Մուսթէշարէն Լօրտ Կրանվիլ՝ Իւնան մէսէլէսինին խիթամընա գատար մէսէլէի մէզքիւրէնին թէէխիւրը օլունտուղունու Ինկիլթէրրա սուֆէրասընա իշար իթմիշ տիր:»

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Անատօլու բօլաճաթը հագգընտա պու կիւնքի վագթ աթիտէքի մալումաթը վէրիյոր:

«Տէրսաատէթտէ պուլունան սուֆէրա տուէլ ճանիպինտէն Անատօլու բօլաճաթը հագգընտա Պապը Ալիյէ պիր մէմօրանտում եանի միւզաքէրէի միւշթէրէքէ թէպլիղ օլունտուղունու Պէյօղլունտա րիվայէթ իտէյօրլար իսէ տէ, պիզճէ պիր խապէրը րէսմի եօգ տըր:

«Միւզաքէրէի մէզպուրէնին մէալինէ տաիր տախի պիր թէզքերէ րիվայէթ վար տըր:

«Շէօյլէ քի, միւզաքէրէի մէզպուրէտէ, սուֆէրա՝ Պապը Ալի թարաֆընտան հօկտեմպէրին 3իւ թարիխլիյէ կէօնտէրիլէն միւզաքէրէի ումումիյէ հիւքմիւնէճէ Անատօլուտա իճրասը մուգավվէլ օլան բօլաճաթ ղալըր քեաֆի օլմատըղընը, վէ Պէրլին աճտնամէսինին 61 ինճի պէնտի աճքեամընա մուվաֆըգ օլմատըղընը պիլտիրմիշլէր տիր տիյօրլար:

«Սուֆէրա թարաֆընտան կէչէն սէնէ սէպթէմպէրին 7 սի թարիխլի իլէ վէրիլէն պիր միւզաքէրէտէ, պու խուսուսա տայիր պազը միւթալաաթ տէրմէյան գըլընըպ, չիւնքի կալիպա եինէ օ միւթալաաթա իրճաը մաթլէպ իտիլիյօր իմիշ:»

—

Փօլըն պէճանընա կէօրէ, տաինլէր վէքիլլէրի՝ Ղալաթա պանքէրլէրինին պա մուգավէլէ րուսումը սիթթէ հասըլաթընտան մաթլուպլարը մուգապիլինտէ սէնէվի ալաճագլարը 1100000 լիրա մէպլաղըն 600000 լիրայա թէնզիլինի թէքլիֆ իթմիշլէր իսէ տէ, Ղալաթա սարրաֆլարը մէպլաղը մէզպուրտան 300000 լիրա թէնզիլ իլէ 800000 լիրա ալմալարընը թալէպ իթմիշլէր տիր:

—

Տէվլէթը Օսմանիյէնին տույունը ղայրը մունթազամասը պէր վէճհը աթի թագսիմ օլունույօր:

Լէվանթ [illegible]

Հարպիյէ նէզարէթի միւլթէզիմլէրինին մաթլուպաթը իլէ տույունը միւխթէլիֆէսի ·	3,7000,000
Պի. ճիւմլէ տէվայիրին թէտախուլատը գայմէ օլան թէգաուտ մաաշլարը, սէհիմ վէ մաաշաթ սայիրէսի ·	4,000,000
Սուրիա սէհիմլէրի ·	800,000
Ղալաթա վէ վիլայաթա օլան տույունաթը միւխթէլիֆէ ·	3,200,000

Օսմանլը Պանգասընըն մալիյէ օլան 3,000,000 լիրա գըտր պիր իսթիգրազը հիսապա տախիլ օլունմայարագ, պալաթէ զիքր օլունան մէպլաղ հէման 12 միլյօն լիրայա պալիղ օլմագտա տըր:

—

Եինէ Րուսիա Ջարը իլէ Ալման իմբէրաթօրու պէյնինտէ Վարշավիատա պիր միւլագաթ տահա վուգու պուլաճաղը Վիէննատան չըգըլէն պիր թէլէկրաֆտա րիվայէթ օլունմուշ տըր:

—

Տանձիգ միւլագաթընըն՝ Րուսիա իլէ Ալէմանիա պէյնինտէ պիր ահտնամէ ագտինը մուճիպ օլտուղու զանն օլունույօր, Մէզքիւր ահտնամէյի բրէնս Պիզմարգ իլէ Պէրլինտէ Րուսիա սէֆիրի Մ. Սապուրօֆ միւթթէֆիգէն գալէմէ ալաճագլար իմիշ:

—

Իւնան թահտիտը հուտուտ գօմիսիօնու ազասընըն էքսէրիսի Տէրսաատէթէ կէլմէք իւզրէ օլտուգլարը ճիհէթլէ, հուտուտտա պագը գալան մէսայիլը միւթէֆէրրիանըն թէսվիյէսի իչիւն Օսմանլը վէ Իւնան գօմիսէրլէրինտէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իտիլէճէք իմիշ:

—

Տէրսաատէթ Ֆրանսըզ սէֆիրի Մ. Թիսօնըն՝ պազը խուսուսաթը սիյասիյէ իչիւն Պապը Ալիյէ էնէրճիք թէշէպպիւսաթտա պուլունմասը թարաֆընտան մէմուր օլտուղու մէրվի տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Շէհր էմինի Մազհար բաշա հազրէթլէրի՝ Շիրքէթի Խայրիյէնին էօլճուլարըն քէօբրիւ իւզէրինտէ պուլունմալարը կիպի պիր չօրբաճ թէտպիրի ալտընա կիրմէսինէ կիւնտէն կիւնէ արթմագտա օլան հաճը չէքեալամէթը նազարա ալարագ, պու պապտա թիճարէթ նէզարէթինէ իշարէթ պուլունմուշ օլտուղունտան, հալիզ օլտուղու իմթիյազ աճքեամընճա էճալինին իշտիրալը(?) հալինէ սօգուլմասը իչիւն Շիրքէթի Խայրիյէ իտարէսինէ րէսմէն թէպլիղաթտա պուլունմասը միւսթէլզիմ(?) օլտուղու ճիհէթլէ վուգու պուլաճաղը մունթաճա իտիլիյօր տըր:

—Աւէ Նամ պէյլիք վափօրու պիր խայլը միւտտէթտէնպէրի հալպիյէ համիլ օլտուղու հալտէ, տիւնքի կիւն Թարապլուսը Ղարպա միւթէվէճճիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իլէմիշ տիր:

—Մաթպաամըզա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, ճումաա իրթէսի կէճէսի սաաթ իւչ րաատէլէրինտէ, սաքէր գըլաֆէթլի պիր գաչ նէֆէրին խասգիւղտէ Օգ մէյտանընտա պագը խաֆիֆ մէյխանէլէրի թախրիպ իտէրէք ասքէրլէրի ֆիշէնգխանէտէն իչ չիթմիլիք, պիր եւիզ պաշը իլէ 40—50 սաքէր մէրգումանըն իւզէրինէ վարտըգլարընտա, պունլար չու զէֆք ու սէֆալարընը պըրագ հանաֆ հարամ ու ալթըսմ իթմէքլէրինէ հիտտէթ էնէրէք սիլահա տավրանմըշ օլտուգլարընտան, եւիզ պաշը տախի սաքէրինի ավտէթ ուսուլինէ տավրանըպ, մէրգումանըն էթրաֆընը չէվիրթմիշ, վէ քէնտիսի տէ սըրայա գրըճ ասքեալը իլէ իւզէրինէ հիւճում իթմիշ տիր: Պունուն իւզէրինէ էշխասը մէրգումէ գարլարընա ֆրար իտէրէք, անճագ պիր իքի նէֆէրի գիրըլտըգտան սօնրա, խօնթ օլուրգլարընտան գաչմըշ, վէ եւիզ պաշընըն գըլըճը գըրըլմըշ օլմագ իճապ իտէր հալ իսէ բարլատըգընը պալակ ... պալպալանմըշլար տըր:

Րիվայէթ կէօրէ, եւիզ պաշը սիլաճա տավրանըպ նէֆէրլէրին մէրգումէյի թարուլըգլարը իչիւն թանզիմ իթմէք ճիհէթլէ իւզէրինէ մարուզ գալմըշ իմիշ:

— Էվվէլքի կէճէ սաաթ 4½ գարարլարընտա Գարա Քէօյ իւզէրինտէ Համիտէ սոգաղընտա պիր Րումըն միւթէվէֆֆա օլտուղու ախշամ ֆրուննտան ալթմըշ ալթը գուրուշ տէգերլի իտարէ 25 խանէ վէ 30 տիւքքեանը վէ պիր ճամի վէ պիր իսլամ մէգտէպի վէ օրատա վագըֆ Թովճան Րօսքերեան քիլիսէսի էժտէրինտէն պիր խանըն նըսֆը մուհտէրիգ օլմուշ տըր: Քիլիսէի մէզքիւր տախի թէհլիքէ պիր հալտէ կէօրիւլտիւյիւնտէն, ինճիյաթտէն պլիճիմէկ էտէրէք Թօփխանէտէ հազըր իտիլմիշ տիր:

—Խտարէի սաքէրիյէ լէվազըմ էֆէնտիլէրին պօլահը իչիւն Ալէմանիատան ճէլպ օլունան մէքինէլէրին պօլասո վէ տերրէ մէքինէլէրինին ըսլահընա...

Հր հագգընտա պիր լայէհա թանզիմ վէ մէճլիսինէ թագտիմ իթմիշ տիր:

—Ինկիլթէրրա սէֆարէթինին Աւ. Բիւյք վափօրու գօմանտան վէ զապիթլէրինին կէչէնտէ վէրտիքլէրի պալօ մունասիպէթիլէ թարաֆէյնի վէ Պէյօղլու տէրէ միւթէպէրանը թարաֆընտան գօմանտան վէ զապիթլէրինին շէրէֆինէ վէրիլէճէկ պալօ, մէճլիսի ֆէվգալատէ թարաֆընտան Հօպարթ վէ Պէյգէր բաշա սէֆա ... ալտըրըպ միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլունմուշ տըր:

—

Աթիսէքի էվրագը րէսմիյէ տէրճ օլունմուշ Մաթպուաթ իտարէսի պէհիյէսի ճանիպինտէն մաթպաամըզա թէպլիղ օլունմուշ տըր.

Հօսբիտալ սօզի Վէթէլէտէքիլէքինտէն

Շու իւչ այ զարֆընտա Սիվազ վիլայէթինտէ իքի եւիզ սէքսէն ղաասը, վէ 36 մէճրուհ վէ օն իքի մագթուլ վուգու պուլմուշ իտուկին Էրմէնի ղազէթալարընտան Նագըլ իլէ ումտամ Տէրսաատէթ ղազէթալարը եազմըշ տըր: Հալ պու քի, ճաքէրլէրի պիր մահտուտ պէրու տաիրէի վիլայէթի տէվր ու թէֆթիշ իթմէքտէ օլտուղում տան, պու միսիլլու վուգուաթը ազըմճէ գոթան իշիտիլմէմիշ տիր: Թէֆ թիւզ պազը ատի ճինայէթլէր վուգու պուլսա պիլէ, ֆաիլլէրինին թահարրի վէ տէրտէսթինտէ հիւքիւմէթչէ գաթան թէրվիճի թէրահի օլունմամագտա տըր: Հալ պէօյլէ իքէն, տաիրէի վիլայէթի պիր սալաճանէ չէգըրմէք չէքլինտէ իլան իթմէք իսթէնիլէր էֆքեարը մալիւմէի մուզիրրէլէրինի թէրվիճ իչիւն նէշրը ադաճիֆ վէ էգաղիփ միւթմառ լարը օլան էրկմըթը գիբլը ու ազմէթինէ ... ալէքը իշաիտ էտէն իմպէրատօրի ... ու սէֆա իւզէրինէ ղէրէթ(?) ... տէվլէթ ու միլլէթին ասալէթինէ ... մագպուլ պուլունմագ իճապ իտէր:

Վալիի Վիլայէթը Սիվազ ՀԱՖԻԶ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Ամէն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի՝ ճումաա իրթէսի աքշամ Օրթաքէօյտէ պուլ ազիմէ Նօրատունկեան Ցակոբ էֆէնտինին խանէսինտէ միսաֆիր օլմուշ վէ տիւնքի բազար կիւնիւ գաթտէյի մէզքիւրէ քիլիսէսինտէ Գումտասը Շէրիֆ թագտիս իթմիշ վէ Էրմէնի րէճապինի հագգընտա միւէսսիր պիր վաազ վէրմիշ տիր: Իշպու գիւնէթը րուհանի Նէր. Խորէն եպիսկոպոս Լուսինեան իլէ Նէր. Վահան և Եղիշէ վարդապետլէր տէ իշտիրակ օլունմուշլար տըր:

Գումտասը Շէրիֆ էսնասընտա էքի Պուլկար րէճապինի քիլիսէտէ հազըր պուլունմուշլար տըր:

—

Պիլէճիքտէ վէրկի թահսիլի խուսուսընտա իճրայի չիրքէթ իտիլմէքտէ օլտուղունտան, Բաթրիգ Ամէն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի Պապը Ալիյէ պիր թագրիր թագտիմ իտէրէք Սէնիյէնին նազարը մէրհամէթինի տավէթ իթմիշ տիր:

—

Ղալաթա քիլիսէսի բաբազլարընը քիլիսէ սանտըգընտան 200 ղը. մաաշ վէրիլմէսինէ տայիր պուն տան ագտէմ կրօնայէն Ատենանըն վէրտիկի պիր գարարը Ղալաթա թաղական խորհուրդը չիմտիյէ գատար իճրա իթմէմիշ օլտուղընտան, պու տէֆա Բաթրիգ Ամէն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի գարարը մէզքիւրը մէզքիւր թաղական խորհուրդը իճրայէ մէճպուր իթմիշ տիր:

Տէրճի էրմէնի ղէզէթէսի(?) ... Տէրճի սահ Բաթրիգ Ամէն. Նէր. Սերովպէ ... էֆէնտի ...

Տէրճի տիրէլի ... Ամբէրէյի(?) ... Տէրճի ...

Տէրճի ...

Տէրճի սապ. ...

Տերեն Ումուրի պոյ գաթլ ... Քիրոֆ ...

Տէրճի ...

Տէրճի ...

Տէրճի ...

Տէրճէ ...

Տէրէյի(?) ...

Տէրճիյէ...

Տէրճի ... ...

Տէրճի ...

Տէրճէ ...

Տէրճէ(?)

Տէրճի(?) [illegible]

Տերսիմ(?)

Տէրճիյէ(?)

Տէրճէ(?)

Տէրճի(?)

Տէրճի [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճիյէ [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճիէ(?) [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճէ [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճէյէ [illegible]

Տէրճի [illegible]

Տէրճի [illegible]

Ժամանակ ... Սկիւտարի ... Ծնունդ ...

Ճումաա էրթէսի կիւնիւ վարչական խորհուրդ Ղալաթա խորհրդարանընտա Ամէն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին րիյասէթինտէ ինէմուխ իտէրէք, պազը մէսաիլի միւհիմմէի միւզաքէրէ իլէ իշթիղալ իթմիշ տիր:

—

Մուշ Առաջնորդը Գէր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան ճումաա էրթէսի կիւնիւ վարչական խորհուրդա կիտէրէք Մուշ Թաղ. Ժողովըն ինթիխապը վէսիլէսի է պազը աղալար ն լիյագաթսըզլըգը իչիւն օրատա թուճուրա կէլէն իխթիլաֆը էֆքեար հագգընտա իզահաթ վէրմիշ օլմագլա, Վարչ. խորհուրդ՝ իզահաթը մէզքիւրէյի թագտիր իլէ լիյագաթսըզլարը թաստիգ իթմէմէսինէ գարար վէրմիշ, վէ Գաւառ. Ժողովըն ագտը վէ թասաիք օլունմասընտան աղալար էգէրինէ նիզամէն տիքքէթ լէրինին ինթիխապը իչիւն Առաջնորդական փոխանորդ Արժ. Ց. Կարապետ վարդապետէ թալիմաթ վէրմիշ տիր:

Եէվմը մէզքիւրտէ մումաիլէյհ Գէր. Գրիգորիս Սրբազան՝ Բաթրիգ Ամէն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին էմրի իւզէրինէ Պապը Ալիյէ կիտէրէք քէնտի տավասընըն նէ սուրէթ քեսպ իթտիկինի սօրմուշ տըր:

Տէրճի Միւթէսարրըֆը Թաշճեան Տէրճի Պ. Պատ(?)...

Տէրճի ... սանտըգ(?) ...

Տէրճի Պ. ... Սերովբէ ... Տէրճի ...

Մուշ Միւթէսարրըֆը ... Տէրճի(?) ... Տէրճի ... Տէրճի ...

Տէրճի Ամէն. Ներսէս Սրբազան ...

Ներսէս ... Պապը Ալի ...

Տէրճի(?)

Կէգէն(?) ... Տէրճի ... Տէրճի ... Տէրճի ... Տէրճի ... Տէրճի ...

Տէրճի(?) Տէրճի ... Տէրճի(?) ...

Տէրճի(?) ...

Տէրճի ... ... Տէրճի ... Տէրճի ...

Թէմ. Էֆէնտի — Գէրէրճ. Բաթրիգ վէ Կաթողիկոս ...

Աղաթանկեան(?)

Տէրճի [illegible]

Մուհարրիր էֆէնտի, մէզքիւր պէնտէ Գէրէրճ. Բաթրիգ վէ Կաթողիկոս Մօնսինեօր Ազարեանըն Նասալ ու Թայինի ալէյհինտէ բրօթէսթօ իթմէկտէ օլտուղու մաղրուր Ազարեանըն մուսթաճապ(?) ... Նագլ վասըթասըլէ պէճանէ միւսարաաթ՝ քէնտիսինէ պիր վագըֆէ ատտ իտէրիմ:

Բաթրիգխանէյէ կէօնտէրտիկիմ մէքթուպլարտա պու իսթիգլալը մուճիպ էսպապը իւզաց իթմէքլէ պէրապէր, եէնէր յիգուլ կէօրիւր իսէ, հէր հալտէ մուավէնէթիմզի տիրիղ իթմէյէճէկիմզի Բաթրիգ վէ Կաթողիկոսը մուշարիլէյհին պիլտիրմիշիմ տիր:

Մուհարրիր էֆէնտի, իշպու իլան նամէյի էգտէն նիւսախէ իլէրինիզտէն պիրինտէ տէրճ իթմէք լութֆունտա պուլունուրսա, իճթիրամաթըմը գապուլ ու քապուլ տա գապուլէ թէնէզզիւլ իտէնիզ:

ԵԱՎԷՐ

Թարապիա
5/17 Սէպթ. 1881

Թէճ. Էֆէնտի. — Գէրէրճ. Բաթրիգ վէ Կաթողիկոս բուլթէպէթլու Ազարեան էֆէնտի հազրէթլէրի հագգընտա կաղէթալարտա տէվէրան իտէն շայիալարըն ասլ ու էսասը օլմատըղընը չէգը ու չիւպհէ միւքէօզ իտի իսէ տէ, պագը զէվաթ միւթէճայիրէնին մէշլիսի խտարէ թէրէգզիւլլէրինի սէրրիշթէ իթէրէք պու շայիալարը մէյտանա չըգարան վէ միլլէթ միլյոնլարընտա պու կիւլար քիլիսէ ու արաճիֆ նէշրի իլէ անըն նամըր նիֆագ ու իխթիլաֆ իւզէրինտէ պուլունմասընը արզու իտէն չախսըն նէ թարզտա օլտուղու մաալում օլուպ, պիր թագըմ մէզպուհանէ(?) ... միւթէճաճիւզ տախի հէր հալտէ ճիւթ վէ հէր թէշէպպիւսէ թէրճիճ վէ իսթիթաաթ իթմէքտէ օլտուղունտան՝ պուրաճա վագըֆ հէր պիր մէմուրը էհլի ու մէրտի իւզէրէ, կէրէք պալա էֆէնտի կէրէք կէչէն կիւն նէշր իթմէլէրի սուրէթը, Ալբանեան էֆէնտի հազրէթլէրինին մէքթուպլարը իֆատէ ու թէֆսիր օլունմուշ տըր:

—

ԻԽԹԱՐ

Միացեալ ընկերութիւնըն տիւնքի կիւն վուգու պուլան կէզը. ժողով իճթիմայընա տաիր եազըլըղըմըզ ֆըզրանըն՝ էօն սահիֆէտէ եէրիմիզ օլմաղըղընտան պիզզարուր սօն սահիֆէյէ տէրճ իտիլէմէմիշ մաէլէսէֆ պէեան իտէրիզ:

—

Պանգը Օսմանի Թէրճէմէ գալէմի միւտիւրի Սըլվօճեան Կարապետ էֆէնտիյէ Մէճիտիյէ Նիշանընըն տէօրտիւնճիւ րիւթպէսինին պէր(?) ... իհսան պույուրուլտուղու պու կիւնքի Նիւսխէ միւնտէրիճ թէվճիհաթ ճէտվէլինտէ մաէլէսէֆ կէօրիւլմիւշ տիւր:

—

Եէնի գարու քիլիսէսի բաբազլարընտան Արժ. Ց. Խաչատուր Ց. Գաբրիէլեան քահանանըն պաշգա թէֆթիշ կիպի պու թէֆթա տախի փրկիչ խաստախանէսի իչիւն 250 օգգա էքմէք բարասը իանէ թօբլամըշ օլտուղու խայրաթխանէի մէզքիւր Հոգաբարձութիւնը թարաֆընտան մաթպաամըզա խապէր վէրիլմիշ տիր:

—

Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութիւնըն սալըգ Գործադիր ժողովընըն սէնէվի րաբօրթօսը պու հաֆթա նէշր իտիլմիշ օլտուղու կիպի, Գպրոցասէր Հայուհեաց ընկերութիւնըն սալըգ Գործադիր ժողովընըն սէնէվի րաբօրթօսը տախի թէրթէպը թամ պուլունմագտա իմիշ:

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովը Նիստ ունիյալ ուարքիւ Հինգշաբթի առաւօտ 10 սեպտ. ի Ղալաթիա:

Ատեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամը 3ին և գոցուի 5 ½ին:

Հրաւիրեալ են երեսփոխան էֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ:

1881 սեպտ. 7

Ատենապետ Ազգ. Ժող.
ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1° Որոշել Թաղային մատակարարութեան օրինաց.—Շարունակութիւն վիճաբանութեան ՚ի վերայ տեղակալի Ատենապետաց Դիւանի:

2° Ընտրութիւն Քաղաքային Ատենի պակասեալ անդամոց:

—

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Պանգը մէզքիւրըն Ղալաթա վէ Սթամպօլ շիւպէլէրի՝ ալաֆրանկա Սէպթէմպէրին 20 նճի ճարշէնպէ կիւնիւ ճօրթու միւնասէպէթիլէ գափալը օլաճագ տըր:

—

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Ալաֆրանկա սէպթէմպէրին 20 նճի ճարշէնպէ կիւնիւ ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պանգասը գափալը օլաճագ տըր:

—

ԱԶԴ

Հայազգի վկայեալ պատուաւոր բժիշկներէն Ակնարոֆ Յովսէփ Աճէմեան էֆէնտի, որ քանի ամսէ ի վեր ճանապարհորդութեան պատճառաւ Պոլսէն բաց կը գտնուէր, այս օրերս վերադարձած լինելով, ըստ առաջնոյն իրեն դիմող հիւանդները դարմանէ Պ. Ճնճ-Գարու Բ. Մէ համէթճեան էֆէն[illegible] ամէն օր ժամ 8–[illegible]

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Թունուզ մեսելեսի կիթտիքճէ քեսպը ենեմմիյեթ իթմեքտե տիր։

Ֆրանսըզլար եվվէլ էմրտէ հա. լընըզ ճէզայիրէ հէմհուտուտ պուլունան խըրումիրլէրին մէմալի. քի մեզքիւրեճէ թաալլուք իթմէլէրինէ պիր նէթիճէ վէր. մէք իւզրէ, մեզքիւր աշիրէթէ գարշը սիլահա տավրանտըլար. ֆագաթ իշ խըրումիրլէր գըթաալըն. տա մահտուտ գալմայըպ, Թա նէֆսը Թունուզ բայլըգլըգընա գատար իլէրի վարըլմասը՝ աշի. քեար սուրէթտէ պէեան իթմիշ տիր քի, իշ պիր հիւքմէ ճէզա մատտեսի օլմայըպ, եվվելինտէն թէրթիպ իտիլմիշ բօլիթիգաճա վասի պիր բլանտան իպարէթ իտի։

Թէզալիք չուրասը տախի աշի. քեար կէօրիւնմէքտէ տիր քի, պու բլանըն իճրասը կէրէք աքջէրիճէ վէ կէրէք բօլիթիգաճա ճիհէթլէր իլէ Ֆրանսա վիւքելասընըն Թախ. մին իթտիկի վէ եախօտ պիր պաշ. գասը Թարաֆընտան կէօսթէրիլտիկի գատար գօլայ պիր չէյ տէ օլմատը։

Ֆրանսըզլար Թունուզ մէմալի. քինէ կիրտիքլէրինտէ, գուվվէթ. լի պիր տիւշմէն միւլքի զապթ իթմէք իչիւն միւճէրրէտ օլան մուհարէպէլէր կիպի էհէմմիյէթի հավի չու տուր տէյէճէք պիր մու. հարէպէ վուգու պուլմատըղընը, կէրէք խըրումիր աշիրէթի վէ կէ. րէք Թունուզուն նիզամ ասքէրի հէր Թարաֆտա պէօյլէ պիր մու. խալէֆէթ կէօսթէրմէքսիզին իլէ. րուլէմէքտէ օլան Ֆրանսըզ օրտու. լարը հուզուրընտան կէրի չէքիլ. տիլէր, վէ աղ պիր միւտտէթ զարֆընտա խըրումիր մէմալիքի վէ Թունուզ բայլըգլըգը իլէ պազը աքջէրիճէ միւհիմ նոքթալար, Ֆը. րանսըզլարըն զապթընա կէչտի։

Պու սուրէթլէ խըրումիր գըթաա. սը գաթըյէն զապթ վէ ճէզայիրէ րապթ իտիլտիքտէն պաշգա, Թու. նուզտա իտարէի հիւքիւմէթ տա. խի իւմէն Թունուզ պէյի եէտին. տէ գալմըշ օլտուղու հալտէ, ֆի. իլէն Ֆրանսա տէվլէթի էլինէ կէչ. միշ օլտուղունտան, Ֆրանսըզլար որթէզ քէնտի արզուլարը քեա. միլէն պաշա չըգմըշ տատ իտէրէք աքջէրլէրինի տէ Րէջիտէրէյ կէրի ալմայա պաշլատըլար։

Ֆագաթ Ֆրանսըզլարըն հիւք. մի ասքէրի վէ իտարէի բօլիթիգի. եէսի Թահթընա կէչմիշ օլան մա. հալլէր՝ ճէզայիր հուտուտու իլէ Թունուզ չէհրի վէ սայիր պազը տէնիզ գըըըը եէրլէրտէն իպա. րէթ օլուպ, իչէրիլէրի վէ պիլ. խասսա Թարապլուս վէ Մաղրըպ հուտուտլարընտա պուլունան մա. հալլէր սէրպէսթճէ արալարըն է. լինտէ գալմըշ օլուպ, եվվէլ էմր. տէ մէզքիւր ճիհէթլէրտէն պէօ. եւլէ պիր թէհլիքէ միւշահէտէ օլունմագտա տէյիլ իտի իսէ տէ, սօնրատան սօնրա իշ քեսպը աղա. մէթ իթմիշ, վէ հաթթա նարը իսեան ճէզայիր մէմալիքինէ տէ սիրաեէթ իթմիշ օլտուղունտան, Ֆրանսըզլարըն հալի աղըրլաշմա. եա պաշլամըշ տըր։

Աֆղանիսթան փէթհինտէ, ին. կիլիզլէրին քէնտի տիւշմէնլէրինի իչ եէրինէ գօյմայարագ բէք աղ պիր գուվվէթլէ մուհարէպէյէ պաշլամըշ, վէ անըն իչիւն պէօ. եւլէ միւշքիլաթլարա տիւչար օլմուշ օլտուգլարը իչիւն, Ֆրանսըզ. լար Հինտիսթանտաքի ինկիլիզ հիւ. քիւմէթինի Թագլիտ իթմէքտէ իտի. լէր։

Ֆագաթ Թունուզտա Ֆրան. սըզլարըն այնի խաթաայը, ինկի. լիզլէրին խաթաասընը պիր գաչ գաթ պաթթըրմըշ տըր։

Հաքիքաթէն հէր վէճհ իլէ պու Թունուզ մէսէլէսի՝ իքինճի պիր Աֆղանիսթան մէսէլէսի օլմուշ տըր՛

Անճագ շու ֆարգ վար տըր քի, Աֆղանիսթան՝ Թունուս մէմալիքի կիպի տէնիզ գըըըը պիր մէմա. լիք օլմայըպ, մուամէլաթը ասքէ. րիյէ իչիւն բէք միւշքիլ վէ սարփ պիր մահալլ օլտուղու հալտէ, պիր սէնէ զարֆընտա իքի տէֆա ֆէթհ օլունմուշ, վէ ինկիլիզլէրին պաշամըշ օլտուգլարը գըթալարտա եւռիգլէրճէ միլ ուզագլարա գա. տար ասըլարըն եաթըրի պիլէ գալ. մամըշ իքէն, շիմտի Ֆրանսըզլար իսէ, Արապ ասըլարընտան խէվֆ իթմիքլէրինտէն, քէնտի օրտու. կեահլարընըն վէ հաթթա Թու. նուզ շէհրինին պիլէ չօգլուգ խա. րիճինէ չըգմայա իհթիրազ իթ. մէքտէ տիրլէր։

Մէշհուր տարպը մէսէլ տիր. պէօյլէ սէօյլէնէնին պաշընա կէ. լիր։

Պունունլա, մահզա Ֆրանսըզլար մուվաֆֆագըյէթ պուլամայա. րագ պաշլատըգլարը իշի պաշա չըգարամայաճագլար տըր տիմէք իսթէմէյիզ։

Ֆրանսըզլարըն տէյիլ Թունուզ կիպի ուֆագ պիր մէմալիքի, պիլա պիթիւն Աֆրիգայը պիլէ ֆէթհ իթմէճէ իգթիտարլարը պուլուն. տուղու աշիքեար տըր, եէքեր իշ եալընըզ գուվվէի ասքէրիյէյէ գալըր իսէ։

Եէքէր պազըլարըն շիւպհէ իթ. տիքլէրի կիպի, Ֆրանսըզլարըն, Թունուզըն խարիճինտէ տախի պա. զը Թասավվուրլարը վար իսէ պու. նուն իճրասը տէյիլ գուվվէի աս. քէրիյէյէ, պիլա պիր Թագըմ բօլի. թիգաճա թէրթիպլէրէ, եանի տէվլէթը Օսմանիյէ, Սպանիա, Իթալիա վէ ալէլխուսուս Ինկիլ. թէրրա իլէ ուզլաշմայա Թապի պուլունմագտա տըր. վէ պու խուսուստա օլ գատար չէրբէշիք վէ միւշքիլ հալլէր վար տըր քի, խուսուսի իլէ մէճպուրիյէթ Թահ. թընտա պուլունմուշ օլտուղումըզ իչիւն, շիմտիքի հալտէ պունլա. րըն Թաֆսիլաթընա կիրիշմէքտէն սարֆը նազար իտէրէք, եալընըզ Թունուզտա տէրքեար օլան ահ. վալը ասքէրիյէտէն պահս իթմէք. լէ իքթիֆա իտէրիզ։

Անճագ շուրասընը սէթր իտէ. մէյիզ քի, Թարապլուս ճիհէթին. տէն իշին պիրզէ տախի պուլաշ. մասընը մուճիպ օլաճագ պազը հալլէր, տէվլէթի Ալիյէնին հարա. քէաթը պասիրանէսի իլէ տէֆ ի. տիլիպ իսեանըն Թարապլուսա սիրայէթի վէ պու սեպէպլէ Ֆը. րանսանըն միւտախալէսի էօնիւ ալընմըշ իսէ, Մաղրըպ ճիհէթին. տէ միւշքիլաթ տէֆ իտիլէմէմիշ տիր։

Մաղրըպ մէմալիքի եախօտ Ֆաս Բատիշահլըղը, Սպանիանըն Թա գարշըսընտա պուլունուպ, եալը. նըզ ճիպրալթար պօղազը իլէ այ. րըլմըշ օլարագ, հէման պու իքի մէմլէքէթ պիր կիպի տիր վէ Մաղրըպտա գուվվէթլի պիր հէ. նէպի տէվլէթ հիւքմ իթտիյինտէ, Սպանիա մէմալիքի Թահթը թէհ. լիքէտէ պուլունաճաղընտան, Ֆը. րանսըզլարըն օ Թարաֆլարա տա եաքլաշմասը, հիչ պիր վէճհ իլէ Սպանիանըն իշինէ կէլմէեէճէյի Թապի տիր։

Հալպու քի, ճէզայիր ասըլարը, Մաղրըպհուտուտունու քէնտիլէրէ սիփէր ալարագ իսթեարիւքլէրինտէն, իլէրուտէ վուգու պուլաճագ պէօ. յլէ մուամէլաթը ասքէրիյէ հէն. կեամընտա, եէքէր եվվէլինտէն իչին էօնիւ ալընմազ իսէ, Ֆրանսըզլա. րըն խըրումիրլէրի պէհանէ իտէ. րէք, Թունուզ հուտուտունը Թէ. ճավիւզ իթտիքլէրի կիպի, Մաղ. րըպ հուտուտունու տա պասա. ճագլարը ինթիզար պուլուն. տուղունտան, պիր միւշքիլաթ տախի Սպանիա իլէ չըգաճաղը մէյհուտ տըր։

Վագըա շիմտիքի հալտէ, Ֆը. րանսըզլարըն՝ Աֆրիգատա մէմ. լէքէթ պուլունան գուվվէթլէրի, Արապլարը Թա ուզագլարա գա. տար գօվալամաճա քեաֆի պիր հալտէ օլմատըղը իչիւն, պու կիւնքի կիւն Մաղրըպ Թարաֆըն. տան տա պիր իշ չըգաճաղընտան գօրգուլմազ. ֆագաթ կէլէճէք իլք պահարտա, վէ պէլքի պու սօն պահարտա պիլէ, Ֆրանսըզ լար գուվվէի քիւլլիյէ իլէ Արապ լարըն իւզէրինէ տիւշէճէք օլտուգ լարընտան, օլ վագըթ Արապլար տաճանամաեարագ Թունուզ վէ ճէ. զայիրտէն տիշարը հէմհուտուտ մահալլէրէ սըզընմագ իսթէեէ. ճէքլէր, վէ Ֆրանսըզլարըն տախի, պունլարը էլէրինտէն գաչըրմա. մագ իչիւն մեզքիւր հէմհուտուտ մահալլէրէ Թէճավիւզ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէքտիր, իշ՝ Թունուզ վէ ճէզայիր իսեանը տահիրէսինտէն տիշարը չըգարագ, պէօյլէ պիր Եվրօբա մէսէլէսի հալինէ կիրէ. պիլիր։

Եէքէր պու իհթիմալլէր գարշը. սընտա, եվվէլճէ սըրաեա գօնուլ. մուշ պիր Թէրթիպ վար իսէ, օնա տէ յէճէյիմիզ եօգ. ֆագաթ եէքէր շիմտիյէ տէկին կիզլի սուրէթտէ պիր Թէվֆիկ հալ Թէրթիպ ի. տիլմէմիշ, վէ եախօտ աղ պիր միւտտէթ զարֆընտա Թէրթիպ ի. տիլէմէճէք իսէ, էօնիւմիզտէքի իքի պահարտա Թէքրարէն իվ. րօբանըն ասայիշը հալինէ խալէլ կէլէճէյինտէն գօրգուլուր։

Ֆրանսըզլար պիր քէրրէ պու իշէ էլ վուրմուշ վէ օլ գատար ի. լէրուսինէ վարմըշ տըրլար քի, հայսիյէթլէրինի մուհաֆազա իչ. իւ իթմէքլիյին իշտէն կէրի չէ. քիլմէլէրի միւմքինսիզ տիր։

Հէր նէ տախի օլսա, կէրէք ճէ. զայիրտէ վէ կէրէք Թունուստա, Ֆրանսանըն հիւքմի ասքէրիսի գաթըեէն հէօս իթտիրիլէճէք տիր։

Ֆրանսըզլար, պէօյլէ պիր իշ էրինէ գոյմաղըլարը իչիւն աղ պիր գուվվէթ իլէ միւպաշէրէթ իթտիքլէրի Թունուս իթթիֆագընը իքմալէ վարըրմագ իչիւն, նէվի ֆէտաքեարլըգլարը կէօզէ ալմաեա մէճպուր տըրլար։

Հավալարըն սըճագլըղը, վէ սի. վրի ասքէրին գըլլէթի՝ շիմտիքի հալտէ պէօյլէ պիր իշ կէօրմէքէ մանի օլուեօրլար. շիւնքի ասքէ. րին եէրլիյէ պէօյլէ պիր գըմը, հավալարըն շիտտէթինէ տայա. նամայըպ խասթախանէլէրէ տօլու. րուլմուշ, վէ անճագ պիր գաչ եւզ նէֆէր սիվարի ասքէրի պու լունմուշ օլտուղու հալտէ, պէօյլէ գըմը սիվարիտէն օլան գուլլէթի Արապ ասըլարը նէ՝ սուրէթլէ Թաագիպ իտիլէպիլիր։

Շիմտիյէ տէկին Աֆրիգատա պուլունմուշ օլան Ֆրանսըզ ասա. քիրինին մըգտարը 30,000 տէն ի. պարէթ օլուպ, աղ վագըթտան պու մըգտարըն 100,000է իպլաղ իտիլէճէյի մուհագգագ կէօրիւն. մէքտէ, վէ հավալար սէրինլէնիպ, հարաքէթը ասքէրիյէյէ գօլայ. լըգ հուսուլ կէլտիյինտէ, Արապ լարըն մուգավէմէթինէ մէտար գալմայըպ, օլսա օլսա էօթէ պէրի սէրսէրի ֆըրգալար իլէ Ֆրանսըզ. լարը եօրմալարընտան պաշգա իշ. լէրինէ պիր չէյ կէչէմէյէճէք տիր։

Իշ պիր քէրրէ Ֆրանսըզլարը Թունուզտա սօգմամագտա իտի. պունլար մէմալիքին իչինէ կիր. տիքտէն սօնրա, արթըգ տիշարը ատըլմալարընը տիւշիւնմէքլիքէ ֆայիտէսի եօգ տըր։

Պունլարը իչէրիյէ սօգմամալը իտի, մահզա գուվվէի ճէյշիյէ գարշըսընտա գայմագ իթմէք իչ. իւն Թունուզ մէմալիքի գարուսունու է. շիլինէ պասամասընա վէսիլէ օլա. պիլէճէք սէպէպլէրի եվվէլինտէն մահվ իլէմէլի իտի։

Արթըգ իշին էօնիւնիւ ալմագ գապիլ օլամայաճաղընտան, կէրէք պու պահարտա ասքէրի կէօնտէրմէլի, ինթիմալտէն պուլունան սաիր հէր նէվի վագաալարըն աղ չօգ էօնիւ ալընմասը իչիւն, հէր նէ սուրէթ լէ օլուր իսէ օլսուն, պիր ան էվվէլ Թունուզ մէսէլէսինին խիթամ պէ. զիր օլմասընը Թէմէննի իտէրիզ։

—

ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ԱՆԻՐԱՒՈՒԹԻՒՆ

—

(1217 Նոմերոյն շարունակ)

Հիմայ այստեղ իւրաքանչիւր ան. հատ լաւ մը քննելու և խղճի մը. տօք հրապարակական դատողու. թիւնը ընելով իրեն արդար և անաչառ վճիռը տալու է, նախ թէ՝ ո՞վ է մեղաւորը, Մկրտիչ կա. թողիկո՞ս, որ քանի քանի անգամ հրաժարեցաւ և չուզեց երբէք ըն. դունել ասանկ անուանական սին տիտղոս մը, որ ոչ ընդունողին պատիւ պիտի բերէր, և ոչ ալ ազգին օգուտ մը, թէ՝ զայն ընտ. րող ու վաւերացնող ժողովները և Ազգ. կեդր. վարչութիւնները։ Երկրորդ՝ ո՞վ է մեղաւորը. Մը. կըրտիչ կաթողիկո՞ս, որ Էջմիած. նի եպիսկոպոս մ'ըլլալովը, կա. մայ ակամայ իրեն սրբազան կոչ. մանը համեմատ ազգին կամքը ու որոշումը յարգել պարտաւորեցաւ, թէ ազգին ընդհանուր և վարչա. կան ժողովները, որ Էջմիածնի ե. պիսկոպոսները անխտրաբար ընտ. րելի ցոյց տուաւ կիլիկիոյ Թե. մական ընտրող ժողովյն, ո՞վ է մեղաւորը, Մկրտիչ կաթողիկո՞ս, որ կաթողիկոսական օծումը կա. տարուելէն անմիջապէս ետքը ի. րեն յարգագան նամակը ուղղեց վեհ. կաթուղիկոսին Ս. Էջմիած. նի նոյն աթոռոյ գերագահութիւ. նը ընդունելով ու յարգելով, (մինչդեռ Նորին Ս. Օծութեան սրբազան պարտաւորութիւններ կարծեմ ըստ քաղաքաւարական և պատշաճից օրինաց համեմատ կանխել իւր հայրապետական օրհ. նագրութեամբ) թէ նոյն իսկ ընդ. հանրական հայրապետը, որ ղա. նազան անարգ բառերով վշտա. ցոյց բոլոր կիլիկեցիները ու նո. ցա աթոռը ու աթոռակալը, և ցարդ ալ անընդհատ շարունակե. լու վրայ է թէ աս ինքն ըրկուող եպիսկոպոսացուներէն ուխտագիր առնելով այս մասին. և թէ մին. չև անգամ Մաշտոցի մէջ իբրև ե. կեղեցւոյ անխախտ կանոն մը տը. պագրել տալով։ Ո՞վ է մեղաւորը, Մկրտիչ կաթողիկո՞ս, որ աթոռին գլխովին թէ նիւթական և թէ բարոյական ամէն մէկ միջոցներէ զուրկ ըլլալը յայտնելով, մինչ. դեռ ասոր վրայ ազգին ուշադ. րութիւնը կը հրաւիրէր լուրին խորհրդածութեամբ ազդու մի. ջոցներ ձեռք առնելու և օգտա. կար տնօրէնութիւններ ընել, թէ անոնք որ արդէն աթոռին ունե. ցած դարաւոր իրաւասութիւն. ներն ալ ձեռքէն յափշտակելով լոկ վանահայրութեան մը աստի. ճան կ'իջեցունէին զայն՝ ո՞վ է մե. ղաւորը, Մկրտիչ կաթողիկո՞ս, որ քանի քանի անգամներ գրաւոր կերպով աթոռոյն պայծառու. թեան չքեղութեան և վերակեն. դանութեան դարման ու միջոց. ները Ազգ. վարչութեան մանրա. մասնաբար նկարագրելով, անոնց տնօրէնութիւնը ու գործադ. րութիւնը նոյն իսկ վարչութենէ կ'խնդրագրէր, թէ յիշեալ Ազգ. Պատկ. վարչութիւնը, որ փոխա. նակ անոնք 'ի նկատի առնելով պարտ ու պատշաճը 'ի գործ դը. նելու, բնաւ սոյն գրաւոր տեղե. կագրութեանց կարևորութիւնը չ'տալով հետզհետէ սաէպ սաէպ սաստիկ հրամաններ և միանգա. մայն սպառնալիքներ կուղղէր թէ «անմիջապէս աթոռը երթաս նըս. տիս անպայման կերպիւ թէ անօ. թի, թէ ծարաւ, և թէ անգործ, և թէ ամեն մէկ վտանգներու ինքզինքդ ենթարկելով», ո՞վ է մեղաւորը, Մկրտիչ կաթուղիկո՞ս որ վերջապէս յուսաբեկ ըլլալով կեդր. վարչութեան կիլիկիոյ նը. կատմամբ ընելիք նպաստաւոր տնօրէնութեան յապաղումէն, թե. մական ժողով մը կ'կազմէ զար. ժանն տնօրինելու համար, և նոյն ժողովը լուրին խորհրդածու. թեամբ տեղեկագիր մը կը չինէ, և կըյանձնէ զայն Մկրտիչ կա. թողիկոսին որ անձամբ մատուցա. նէ առ Ազգ. կեդր. Պատկ. վար. չութիւնն, և Մկրտիչ կաթողի. կոսն Պոլիս կուգայ, և զայն տե. ղեկագիր կը մատուցանէ կեդր. վարչութեան անմիջական ազգօ. գուտ տնօրէնութիւն մը ըլլալու մեծ վստահութեամբ, թէ անոնք որ խել մը նորանոր գրեթէ հա. ւատաքննական խնդիրներ ու պայ. մաններ առաջարկելով՝ այս աս. տիճան կնճռոտեցին գործը. ո՞վ է մեղաւորը, Մկրտիչ կաթողիկո՞ս, որ Էջմիածնի նախագահութեան բուն իսկ սկզբունքը ընդունե. լով՝ նորա հանդուցեալ երջանկա. յիշատակ նախկին հայրապետնե. րը կյիշատակէ, բայց ներկային՝ ընդդէմ միութեան ազգին և օ. րինաց Հայաստանեայց Սուրբ Ե. կեղեցւոյ ըրած հակառակու. թեանց և թշնամանաց համար խղճի մտօք չի կրնար ըսել թէ «յնորհեսցէ զսա մեզ ընդ երկայն աւուրս ուղիղ վարդապետու. թեամբ», թէ նորա պնդողները որ գոնէ 'ի հանոյս ժողովրդեան պէտք է յիշենք նորա ամենաբարձր անունը, որ բացարձակապէս այն ահաւոր պատարագի մէջ կեղծա. ւորել ըսել է. ո՞վ է մեղաւորը, Մկրտիչ կաթուղիկո՞ս, որ վեց եօթը ամիս, անանկ պանդուխտ քահանայի մը պէս երեսի վերայ մնալով, չարունակ կ'գրէ ու կխօ. սի ամենայն թախանձանօք, թէ ժամ յառաջ ինչ պատասխան տալ որ կը կամին յիշեալ թեմական տե. ղեկագրին, չնորհ ընեն, գի եր. թայ իրեն անտէրունչ հօտին քով՝ որ միշտ հայրական խնամոց և հօ. վանաւորութեան կը կարօտէ, թէ Ազգ. Պատկ. վարչութիւնը, որ մէկ կողմէն «զինչ և գրեցի գրե. ցի» ըսելով՝ միևնոյն իրեն տուած կրօնական որոշման վրայ ամենայն զօրութեամբ կանգնէ, և միւս կողմէն ալ, այսօր այս ինչ տեղ պիտի ժողովուինք, վաղը պիտի որոշենք, միւս օրը պիտի տնօրի. նենք ևն. ևն. ըսելով վեց եօթը ամիս ասանկ ձանձրացնելէն և չատ մը ալ նիւթական և բա. րոյական վնասներ հասցնելէն ետքը, առջի առաջնորդական ծը. րագրէն ոչ շատ տարբեր ծրագիր մը միայն կը ղրկէ, և բուն իսկ կեն. սական խնդրոց վրայ երբէք գո. հացուցիչ տնօրէնութիւն մը չը. ներ. ո՞վ է մեղաւորը, Մկրտիչ կաթողիկո՞ս, որ եօթը ութը ա. միս անդրոյ կսպասէ, թէ գէչ ա. ղէկ պատասխան մը առնելու Ազգ. Վարչութենէ, և այն ինը տարիէ ի վեր չ'առնուած կաթողիկոսա. կան պէտքը ու նիչանը առնուե. լով գոնէ յանձնուի իրեն. բայց երբէք հոգ չի տարուիր այս մա. սին, թէ այն՝ որ ինքը առնել չու. զեր, և երբ որ ալ ուրիչ միջոցաւ կառնուի յիշեալ պէտքը, որ ըն. նականաբար նշանն ալ պիտի առ. նուեր՝ յանկարծ կը բռնկի և հուր ու կայծակ չ'թողուր կը տեղացնէ խեղճ կաթողիկոսի գլխոյն վերայ թէ սպառնական «իւլնիմանիա-մէբրով» թէ խստապահանջ պատգամա. ւորներով, և թէ զանազան անտեղի լրագրական հրատարակութիւն. ներով, որպէս թէ այն կերպով յետս կորզէ անոր ձեռքէն նոյն պէտքը, ո՞վ է մեղաւորը, Մը. կրտիչ կաթողիկո՞ս, որ որքան ալ անարգուեր ու նախատուեր է, դարձեալ միշտ աշխատեր է որ քաղցրութեամբ և համաձայնու. թեամբ լմնայ գործը, որ միշտ ազգին շահը յարգել եղած է ի. րեն սկզբունքը, թէ նա որ եղած օրէն ի վեր խստութեամբ և ըս. պառնալեօք վարուեր է Նորին Սրբազնութեան հետ իբրև տէր մը ընդ ծառայի, իշխող մը ընդ իշխեցելոյ, և մինչեւ այս կետիս ալ նոյնպէս կը վարուի գերիշ. խանաբար, և բարեմիտ հասարա. կութիւն ալ այնպէս կարծեցնել կուտայ՝ որպէս թէ Մկրտիչ կա. թողիկոս ազգային միութեան թշնամի՝ անխաղաղասէր և փա. ռասէր մէկն ըլլայ, մինչդեռ նա միշտ ազգին օգուտը և ապա. գան բարւոքելու խորհրդածու. թեամբ զգածեալ է. ի վերջոյ ո՞վ է մեղաւորը, Մկրտիչ կա. թողիկո՞ս, որ ի մանկութենէ մինչև ցայսօր Քրիստոնէական Ս. հաւատոյ և Հայաստանեայց Ս. Ե. կեղեցւոյ օրինաց և կրօնից ամե. նայն անձնուիրութեամբ նախան. ձախնդիր և պաշտպան եղած է, որ զինքը ի մտոյ ճանչցողները կրնան խղճի մտօք վկայել, թէ՝ անոնք որ անխղճաբար ամեն մէկ սեւ զրպարտութիւնները ըրին։

Այս է արդեօք ազգի մը ի. րեն կրօնապետին ընելիք յարգը՝ պատիւը ու զանազան աշխատու. թեանց փոխարէն հատուցումը ու վարձատրութիւնը . . . .։

Արդ՝ ահա այժմ ամենայն ինչ մերկապարանոց կը ներկայացուի սոյն համառօտ յայտարարութեամբ ընդհանրութեան առջև, որ ամե. նայն անաչառութեամբ և ողջմը. տութեամբ, դարձունելով իրենց լուրին ուշադրութիւնը սոյն փա. փուկ խնդրոյն վրայ, յայտնեն հրապարակաւ իրենց լուրջ դա. տողութիւնը, որ խնդիրը պար. զելով արդարութիւնը և անի. րաւութիւնը ծանուցուի յանդոր. րութիւն սրտից համայն Հայ ժո. ղովրդականաց։

Անկողմնակալ Ռ.

—

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆ
ԵՒ
ՆՈՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ

«Նոցա որք տգէտ են, ուսուցէք որքան աւելի բան որ կրնաք. ընկերու. թիւնն յանցաւոր է եթէ ձրի կրթութիւն չըտայ, պատասխանատու է գի. շերին համար զոր կը գործէ։» Վ. ԻԻԿՕ

Դ.

Թէ ինչ պայմաններով կրնայ կատարուիլ Հայերէնի գաւառաց տիրական բարբառով.

Տակաւին չէ վերջացած կըմանքէ՞ն Բէ արհեստ անուամբ սկսեալ աղմկալից վիճաբանութիւնն, որ ընդ մէջ մանկանացուաց տեղի կ'ունենայ,— հա. կառակ լեզուապայքարին որ դեռ մի. ջև կատարուեցաւ և որ գուցէ վերըս. կըսի Գրոշան ֆօրչերու հեղինակին նոր հրատարակութեանն առթիւ։ Անօգուտ չեղաւ ապաքէն լեզուի խնդրոյն վը. րայ բանակռուին, որ ևս առաւել հաս. տատեց Գրաբարին անմահ մեռելու. թիւնն և Աշխարհաբարին աճուն կեն. դանութ ւնն։ Անօգուտ չը պիտ' ըլլայ կրթութեան վրայ բանակռուին ալ, զի հաստատուեցաւ արդէն որ ասուերի ետևէ կը վազեն նոքա որք արհեստա. վարժութենէն միայն կը սպասեն ազ. գաց բարգաւաճումն։ Այլ, որպէս ը. սի, արհեստավարժութեան սխոյեանք կը չարունակեն ներկել կենդանին և վաճառել զայն իբրև նոր կենդանի՛։

Պարզամտաք ոմանք կը խաբ. ուին, և կ'ըսեն հացի փառաբանեա. լուն հետ.

«Մեք ալ կրթութիւն պիտի պահ. հանջէինք ամենէն յառաջ, եթէ Հա. յաբնակ գաւառք Բուլկէրի մէջ գըտ. նուէին. Եւրոպական Տաճկաստանի մէջ, կրթութիւնն՝ Արևմտեան ազգաց ու նոյն իսկ Ռուսաց համակրութեան ու հովանաւորութեան արժանանալու բաւական միջոց մ'է։ Բայց Ասիոյ մէ՞ջ . . . այն անտեսանելի ու անհը. պելի Ասիային մէ՞ջ . . .։ Կը հաւա. տա՞ք որ Անկլիան կամ ո և է Եւրո. պական պետութիւն ըղձեր անկեղծօ. րէն կը սիրէ և Հայաբնակ գաւառաց բարեկարգութեան, Հայոց բարօրու. թեան համար երբէք բան պիտ' ընէ։ Հայք հարստանալով միայն պիտի կըր. նան բարօրութեան հասնիլ. ոչ թէ հարստութիւնն կրթութեամբ կ'ըս. տացուի, այլ կրթութիւնն հարստու. թեամբ կը ստացուի . . .։ Թողէք առ այժմ Հայաստանի մանկանց մը. տաւոր մշակումն. և թողէք ազատ՝ Հայ պատանիներն որ երթան մշակեն Հայոց արտերն։ Միթէ մանոգէ՞ք կը պակսին. ահա Սթիմարմանեան, Ամատեան, Թիւյսիւզեան, Սերունի

եան, Կրճիկեան էֆէնտիներն, որք վկայեալ հողագործներ են. առաջնէկէք զայնս Հայաստանի դաշտերուն մէջ, որպէս զի Եւրոպական նորագոյն եղանակներով գաւառացի մանկան ու գաւառացի ժողովրդեան հողագործութիւն ուսուցանեն ։ Հողագործութեամբ, այո՛, [illegible] Պարոններ ու [illegible], հողագործութեամբ պիտի փրկուի մեր ազգն, այսպէս փրկուեցան համայն ազգերն ։ Եւ հին աշխարհին ժողովուրդք—զի մեք ալ պատմութիւն ու գրականութիւն գիտենք—հին աշխարհին ժողովուրդք այնքան երախտագիտութեամբ լցուեցան հողոյն բարեաց համար, մինչ զի աստուածացուցին առաջին մշակներն և մշակական տօներ հաստատեցին ։ Հին բանաստեղծներն այնքան նախանձ կը բերէին մշակաց ու հովուաց կեանքին, մինչ զի գերահրաշ քերթուածոց մէջ զայն երգեցին ։ Եւ միթէ՞ տնտեսագէտք—զի մեք ալ գիտենք Քաղաքական տնտեսութիւն—միթէ տնտեսագէտք չե՞ն հաստատեր և տեղերք չե՞ն վկայեր թէ հողագործութենէն կախումն ունին ընդհանրապէս արհեստք և առևտուրք, հետևաբար և մարդուս մարմնական աճումն ու բարոյական զարգացումն. ո՞չ ապաքէն հողագործն է որ արհեստագործին կուտայ մեծաւ մասամբ նախնական նիւթերն, զորս կը կերպարանէ ու կը կերպարանափոխէ արհեստաւորք ([illegible]) և արուեստագէտք ([illegible]) ։ ո՞չ ապաքէն մշակն արհեստագործին գործ կը մատակարարէ, մշակութեան գործիքներ ու մեքենաներ խնդրելով ի նմանէ. ո՞չ ապաքէն փոխադրութեան ու վաճառման համար՝ վաճառականն ամենամեծ մաս մը նիւթոց կ՚առնու հողագործէն, և փոխադարձ գործիք ու աղբ կը բերէ մշակին ։ Իրաւամբ ըսուած է թէ առանց հողագործութեան հաց չը կայ, առանց հացի մարդ չը կայ, ընկերութիւն չը կայ, քաղաքակրթութիւն չը կայ, արհեստ չը կայ ։ Ամենամեծ իրաւամբ ըսած է մեծն Սիւլլի թէ՝ «[illegible] Պետութեան երկու ստինքն են ։»

* *

Համբուրե՜մ այդ ստինքներն ։ Այլ վայրկեան մ՚ինձ մտիկ ըրէք, ո՛ նորագիծներ, ո՛ բարենորոգիչներ, ո՛ լուսաւորիչներ... ։ Ես արդէն երկար խօսեցայ, սակայն երկարագոյն դուք խօսեցաք. վերջին անգամ մ՚ալ ինձ մտիկ ըրէք ։—

Հայաստանի [illegible] կ՚ըսէք ։ Այլ տեսնենք, զո՞րն ունիք այն միջոցներէն, որովք միայն կրնայ բարւոքիլ Հայաստանի տնտեսական վիճակն ։ Կը յորդորէք գաւառաբնակ Հայերն որ չուսանին, այլ որ աշխատին միայն, միմիայն աշխատին ։ Կանխ առնունք, այս [illegible] բառին վրայ ։ Եւ նախ յայտնեմ ձեզ որ այդ իմ ալ փափաքս է թէ՝ գաւառացի ժողովուրդն աշխատի, հերկէ հողն, արհեստներ գործէ, վաճառականութիւն ընէ, շտեմարաններ ու գործարաններ ու դրամատուններ ունենայ ։ Քանի որ Հայաստանի հողն արգաւանդ է, կը փափաքէի որ իմ Հայրենեացս հողն արտադրէր գէթ այնքան բերք՝ որքան կ՚արտադրէ Ֆրանսայի մնաւոր իմ հայրենեացս հողն ։ Քանի որ ազգս արհեստից ու արուեստից այն ատենան ընդունակութիւն ունի, մինչ զի Տիեզերական արուեստահանդիսից մէջ Հայ արհեստաւորաց ու արուեստագիտաց դատաւորներ [illegible] կ՚արժանանան, կը փափաքէի որ արհեստք այնքան ծաղկէին Հայաստանի մէջ, մինչ զի Հայն Արևելեան ժողովրդոց մեծաւ մասամբ հայթայթէր իւր արհեստական պիտոյքըն, որք այսօր Եւրոպայէն մեզ կը մատակարարուին ։ Քանի որ իմ Հայերս՝ հին ու նոր աշխարհին մէջ մեծ համբաւ ստացած են վաճառաշահութեան համար, կը փափաքէի որ ևս առաւել ընդարձակուէր Հայոց վաճառականութիւնն, և Հայք հաստատէին վաճառատուններ Պոնտոսի ու Միջերկրականի ափանց վրայ, ու մինչև Բարեյուսոյ Գլուխն երթևեկէին Հայոց վաճառաբարձ նաւերն ։ Ամեն ազգասէր Հայու տենչանքն է այս ։ Այլ մեր այս իղձերն իրագնելու համար միթէ բաւակա՞ն է կամ միթէ հարկաւո՞ր է Տփղիսէն ի Կոստանդնուպօլիս աններդաշնակ ձայներով լեցնել, Հայկական հաստատութիւններն [illegible], Հայ գործիչներն [illegible], Հայ ժողովուրդն [illegible] մըկրտել. Հայաստանի տնտեսական վիճակն միթէ կրնա՞յ բարւոքիլ, եթէ քայքայենք մեր կրթական երկսեռ ընկերութիւններն, եթէ քաքենք մեր Սահմանադրութիւնն, եթէ ցրուենք մեր Երեսփոխանական Ժողովն, եթէ փակենք Ազգային մատենադարանն, եթէ խափանենք Թէրճիմանն ու Մասիսն(1)—որք կը մերժեն Նիկողոսեանին յիշոցապարար յօդուածներն—. եթէ Սարայ-Պուռնիէն ծով նետենք մեր տպարանաց տառերն ու մամուլներն՝ որպէս հեթանոս Յոյնք՝ քրիստոնէութիւնն ընդունելէ յետոյ՝ նետեցին իրենց կուռքերն. եթէ վերջապէս [illegible]. այսինքն այրենք ինչ զոր հաստատուած և զոր ինչ հրատարակուած է Կոստանդնուպօլսոյ մէջ և պաշտենք... Պարոն Գրիգոր Նիկողոսեանն, և իւր սուրն որ փթացած է, և իր գրիչն զոր տղմի մէջ կը թաթախէ, և իւր վարդապետութիւններն զորս անտարակոյս Բօլօժօվէն (2) քաղած չէ ։ Պիտի բարւոքէ՞ր Հայաստանի տնտեսական վիճակն, եթէ՝ որպէս կը քարոզէ Ռուսահայ զինուորին համախոհ Թրքահայ բժիշկն՝ Հայաստան մասնագէտներ յուղարկէինք որք անդ վարժապետաց յաջորդէին. եթէ վարչութիւնն ու Միացեալ ընկերութիւնք միաբան հրահանգ ղրկէին վարժապետաց ու վարդապետաց որ նախ երթան արհեստի վարժուին ու յետոյ կրթեն Հայ մանկտին, ու յետոյ պահպանեն Հայաստանեայց եկեղեցին... ։

Այս անդրչրհեղեան կարգադրութիւններով ու հրահանգներով ու քարոզութիւններով պիտի կրնա՞ր բարւոքիլ Հայաստանի տնտեսական վիճակն. եթէ Հայաստանի պատկերին կամ աշխարհացոյցին վրայ գծագրէինք այն երկու ստինքներն զորս յիշեց Սիւլլին, միթէ Հայաստան իրօք այդ ստինքներով պիտ՚ օժտուէ՞ր ։

Ո՛հ, ոչ անշուշտ. ուրեմն ինչպէ՞ս կրնար բարւոքիլ գաւառացւոց տնտեսական վիճակն. ի՞նչ պայմաններ հարկ էին, ի՞նչ միջոցներն հրաժեշտ էին որք արդիւնաւոր գործէին գաւառացի Հայոց [illegible] ։ Տեսնե՛նք ։

(Շարունակելի)

ԳՐԱՍԷՐ ԱՏՈՄ

---

(1) Հէր նէ գատար Գրասէր Ատոմ էֆէնտի Մասիսի պու խուսուստա պիզէ թէրփիգ իթմիշ իսէ տէ, պունտա պիրազ եանըլմըշ օլտուղունու քէնտիսինէ աճիզանէ իխթար իտէրիզ. զիրա Մասիսին ագըլ եէնի պաշընա կէլիպ, Գ. Նիկողոսեանըն յիշոցապարար եանի քիւֆիւր տօլմասը պէնտլէրինի տահա տիւն մուախէզէ վէ րէտտ իթմէյէ պաշլամըշ տըր ։ Թ. Է.

(2) Բօլօժօվ որ [illegible] կը նշանակէ՝ Ռուսաց ամենէն ազատական թերթըն եղած է. սակայն եղած է մանաւանդ կառավարողաց բոլոր զեղծումներն ու կառավարելոց բոլոր վէրքերն երևան հանելով ։ Հարուածած է հանապազ՝ արհեստավարժութեան, այսինքն խաւարի կողմնակից Ռուս կառավարութիւնն, և հզօրապէս պաշտպանած է կրթական ու ազատական գաղափարներն, զորս եթէ ընդունէին Ձերմակ կայսերք, ապաքէն արդիւած պիտ՚ ըլլային Ոչնչականութիւնն, արդիւնք բռնապետական օրինաց ու հաստատութեանց ։

Բօլօժօվէ յայտագիրն էր խնդրել «Գիւղացւոց առհասարակ կալուածական իրաւանց շնորհումն. Թաղային ինքնօրինութիւն. դասուց հաւասարութիւն. Ռուս օրինաց վերաքննութիւն. դիւանական բարենորոգում. դատաստանական բարենորոգում. խղճի ազատութիւն, մամլոյ ազատութիւն. ազատութիւն ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ, վաճառականութեան, արհեստագործութեան. վարչութեան, առևտրականութեան և ոստիկանութեան փոխադարձ անկախութիւն. հաշուեկշռաց քննութիւն ։» Սոքա յոյժ իրագործելի բարենորոգումներ են, ու թերև գլուխ մը չկրնար նկատուիլ Բօլօժօվէ խմբագրապետն, ընդհակառակն ։ Ուստի Պարոն Նիկողոսեան իրօք պաշտելի անձ մը պիտ՚ ըլլար մեզ համար, եթէ Հայոց մէջ արձագանգ ըլլար Ալեքսանդր Հէրձէնի լուսաւոր գաղափարաց, և ոչ քարոզ հանդիսանար Ռուսաց բռնապետական հաստատութեանց ։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

—

Կ. Պոլիս 3 Սեպտ. 1881

...Խմբագիր Տէր,

Ազգային Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն, կը փութայ հրատարակել ձեր պատ. լրագրոյն միջոցաւ Օգոստոս ամսոյ նուիրատու ազգայնոց ցանկը.

Յովհաննէս էֆ. Մոստիչեան իւր հանգուցեալ մօրը Աննա տիկնոջ հոգւոյն համար	500
Գերմանացի Մ. Կիրտեր, ձեռամբ Բուլճեան Կարապետ էֆէնտիի	216
Մեծ մաքսի ձողաբարձ բեռնակիր եղբարք	150
Եէնիգաբուլի գապըլմալ Մալթիացի Յովհան. աղայէ խաղողի համար	124
Սիմէոն էֆ. Խանչերեան խաղողի համար	108
Պօղոս էֆ. Քէլէկեան	40
Սեբաստիոյ Խանթարօզ գիւղի ազգայինք	40
Գումգաբուի Տիգրանի սրճարանէ հացագին յլ. ամսոյ	20
	1198

Տ. Ս. Մանուկեան, Յովսէփ Խաչատուրեան և ընկ. և Յովհաննէս Իւչգարընտաշեան էֆէնտիք Ա. վիճակահանութենէ իրենց ինկած բաժինը 3 կոչիկ.

Մէկ քառաթև արծաթ ոսկեզօծ ձեռաց խաչ յիշատակ հանգուցեալ Տ. Գալուստ Աւագ քահանայ Միջագիւղի, որ նուիրած է դուստրը Մ. Էլմոնեայ.

Տիգրան էֆ. Գաբամաճեան, 78 հօխա խաղող.

Սամաթիացի Հաճի Արիս աղա 90 հօխա խաղող.

Մեծ մաքսի ձողաբարձ բեռնակիր եղբարք, 5 հատ ոչխար, 76 հօխա բրինձ.

Սեբաստիոյ Ուլաշ գիւղի ազգայինք, 1 ոչխար.

Սեբաստիոյ Կոմն գիւղի ազգայինք, 2 ոչխար.

Սեբաստիոյ Խանթարօզ գիւղի ազգայինք, 1 ոչխար.

Սեբաստիոյ Խանձարուր գիւղի ազգայինք, 1 ոչխար.

Սեբաստիոյ Պինկեօզ գիւղի ազգայինք, 1 ոչխար.

Նաև վերոյիշեալ 5 գիւղի ազգայինք 250 հօխա հաց.

Մեծ Նոր խանի սեննեկալպետք Սարգիս և Եղիա աղայք 1 ոչխար.

Գում գաբուցի Զափուր օղլու Յարութիւն աղա 3000 հատ միսիր.

Բարսեղ անձ մը 140 հատ միսիր.

Տիկին Ճ. Յովասափեան, 35 հօխա սալոր.

Ջամթալ խանի կոչկակար վարպետ Մ. Յակոբ աղա, 1 զոյգ չարուգա.

Չէօմլէքճի Յարութիւն աղա, 14 կտոր հողէ ամաններ.

Չէօմլէքճի Սիմոն աղա, 31 կտոր հողէ ամաններ.

Հոգաբարձութիւնս յիշեալ նուիրատու ազգայնոց իւր խորին շնորհակալիքն յայտնելով, կը սիրէ հաւատալ որ՝ սոցա օրինակին հետևողներ կը լինեն ի մխիթարութիւն թշուառ պատսպարելոց։

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Հիւ. Հոգաբարձ.

Ատենադպիր Յ. Ֆէնէրճեան — Ատենապետ Մէլ. Յակոբեան

ԻԱՆԷ

—

Հանգանակութիւն նուիրատուներից Ղալաթիոյ Հայ պանդուխտ բեռնակիր եղբարց.

(1217 նումերօտան տէվամ)

	Ալթ. Դհկ.
Կարապետ Գրիգորեան	5
Բարսեղ ամի	5
Մանուկ Յովհաննէսեան	5
Յակոբ Աստուրեան	5
Վարդան Տարենտեցի	5
Յակոբ Վանցի	5
Պօղոս Ղասարցի	5
Մանուկ Տիւրքերեան	5
Յակոբ Պօյաճեան	5
Մհ. Պետրոս Հալէպցի	5
Սիմոն Պիլէճճի	5
Ալիքսան Խարբերդցի	5
Թադէոս Մ. Խորիկեան	5
Մաթոս Ցանիկեան	5
Բարսեղ ամի	5
Յակոբ Նախըլճեան	5
Յովհաննէս Թօխաթցի	5
Մարտիրոս Աքամեան	5
Ղազար »	5
Կարապետ »	5
Յովհաննէս »	5
Մարտիկ »	5
Նազարէթ »	5
Վարդան Մուշեցի	5
Յովհաննէս Մոլլասեան	5
Յարութիւն Յովհաննէսեան	5
Նազարէթ Փթթեան	5
Նշան Թաշճեան	5
Մանուկ Կարապետեան	5
Մհ. Ցուսու Տիկին	5
Պետրոս Եէնիխանցի	5
Մուրատ Մարեան	5
Թորոս Աթմաճեան	5
Գրիգոր Խաչմանեան	5
Յարութիւն Գեղացի	5
Մելքոն »	5
Պետրոս Յովհաննէսեան	5
Բարսեղ ամի	5
Համբարձում Անտոնեան	5
Գէորգ Խումարեան	5
Մինաս Էօրէճեան	5
Մհ. Պետրոս Խուպեան	5
Մարգար Սարգիսեան	5
Վարդան Քիւրքճեան	5
Դաւիթ Մնացականեան	5
Հայրապետ Մըրեան	5
Կիւրեղ Տէրտէրեան	5
Մարկոս Մեսրոպեան	5
Մինաս Տիրացուեան	5
Պետրոս Շէշմանեան	5

(Տէվամ)

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մուշ միւթէսարրըֆլըղը՝ Պալուպուրթ (Բաբերդ) միւթէսարրըֆլըղընտան միւնֆասըլ Սիւլէյման պաշա,

Սիւլէյմանիյէ միւթէսարրըֆլըղը՝ Հիճազ վիլայէթի մէքթուպճուսու սապըգ Զիվէր պէյ էֆէնտիյէ,

Տիյարպէքիր վիլայէթի տէֆթէրտարլըղը՝ վիլայէթը մէզքիւրէ աշար նազըրը սապըգ Էտհէմ էֆէնտիյէ,

Ադըրն վիլայէթի տէֆթէրտարլըղը՝ Բաւէլիի Շարգի րուսումաթ միւֆէթթիշի սապըգ Զիւհտի պէյէ,

Պէլկրատ սէֆարէթը սէնիյէսի պաշ քիթապէթի՝ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի իլէ Բուքրէշ թիւճճար վէքիլի սապըգ Միքայէլ էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր ։

—

Մուսուլ վիլայէթի վալիսի սապըգ Ալտըր-Նափի էֆէնտի հազրէթլէրինէ Թէպտիլէն պիրինճի Մէճիտի,

Թիմուր եօլլար մէմուրինի միւտիրի Խայրի պէյէ իքինճի րիւթպէ Մէճիտի,

Հէնտէսխանէի պէրրի Հիւմայունը տախիլիյէ միրալայը Իպրահիմ պէյէ Թէպտիլէն իւչիւնճիւ Մէճիտի,

Պանգը Օսմանի միւֆէթթիշի Մ. Սմայթա Թէպտիլէն իւչիւնճիւ րիւթպէ Օսմանի,

Պանգ թէրճէմէ գալէմի միւմէյիզի Կարապետ Սրվաճեան էֆէնտիյէ միւճէտտէտէն տէօրտիւնճիւ Մէճիտի նիշանը զիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր ։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Հայտուտ սէրքէրտէսի Նէվրուզ նամ պիր իսլամ Արնաւուտըն եանընտաքի իպէրմալիթէ նահիյէսինտէ քէօյին իզկար նամ գարիէսինտէն 9 քիշի րէհն մագամընտա տաղա աչըրտըղընը եանըտան վարիտ օլան խապէրլէրէ իսթինատէն պունտան ագտէմ եազմըշ իտիք ։

Էվվէլքի կիւնքի բօսթա՝ պու պապտէ ամիտէքի թաֆսիլաթը կէթիրմիշ տիր ։

Նէվրուզ նամ հայտուտ սէրքէրտէսի՝ Իշկօտրան տաղա աչըրտըղը էշխաս միյանընտա պուլունան Նիգօլանըն պաշընը քէստիրմիշ տիր ։

Պատէհու Նէվրուզ՝ տիկէր էսիրլէրին Իշկօտրա պուլունան ագրապալարընա պիրէր մէքթուպ կէօնտէրիպ, էկէր իւչ կիւնտէն հայտուտ չէթէսինէ 7,000 լիրա գատար պիր թալիս աքչէսի կէօնտէրմէզլէր իսէ, մէրգում էսիրլէրին հէպսի տէ գըլըճտան կէչիրիլէճէքլէրինի խապէր վէրմիշ տիր։

Նէվրուզ՝ չէթէսինին պաշընտա վէ ագրապասը իլէ պէրապէր պուլունտուղու հալտէ, տօսթ րէֆիգլէրի վէ աւթագլարը պուլունան Շահին պէյ, Գօսթրէտի, Ճէլալէտտին պէյ, Շիւնի վէ Մուխթար պէյ, կօրօչիանին խանէլէրինտէ պայրամ իթմիշ տիր ։ Իւչ կիւն չէնլիք իլէ պէրապէր իճրաի միւզաքէրէ օլունտուղտան սօնրա, մէզքիւր չէթէ՝ Իշկար գարիյէսինէ տօղրու իլէրլէյիպ, կիւնտիւզ վագթը իչէրի կիրմիշ վէ մէքթէպի մուհասէրէ իթտիքտէն սօնրա 8—10 եաշընտա 6 միւթէպէրան չօճուգլարընը տաղա աչըրմըշ տըր։ Մուախխարէն մէզքիւր չէթէ՝ եաչլը օլարագ տիկէր 3 քիշի տահա աչըրմըշ վէ պալատէ թարիֆ իթտիկիմիզ մագթուլ պու իւչ քիշիտէն պիրի պուլունմուշ տըր ։

Պատէհու մէզքիւր հայտուտ չէթէսի լիւբիսզագարիյէսինէ կիտէրէք, օրատա Զէնօ նամ պիր հայտուտըն չէթէսի իլէ պիրլէշիպ միւթէպէրանը էհալիտէն իւչ գաթըն խանէսինէ կիրմիշ վէ էվին էշյասընը եաղմայա վէրտիքտէն սօնրա, էյլէնճէ օլմագ իւզրէ խանէտէ պուլունանլարա պաղը իչկէնճէ վէ էգլէնէ վէրտիկի կիպի, իքի իւչ կէնճ գըզլարըն տա մէմէլէրինի եագմըշլար տըր ։

Պու հայտուտլար՝ էշխասի մազլումէլէրինի Թօպլայըպ, չարտըլար չալըրարագ ինպիսաթ ու միւսաւէրէթ ալամէթլէրի օլմագ իւզրէ միւտէլլահ օլտուգլարը Մօրթինի Հէնրի թիւֆէնքլէրինի հավայա պօշալթմըշլար տըր ։

Էփիրտէ գանուն օլունտուղունա կէօրէ, պու եէնի վուգուաթ հագգընտա Պապը Ալի իլէ Հարպիյէ նէզարէթինէ պիր բաբօրթօ իրսալ օլունմուշ տըր ։

Լաբին եանեատա գանուն օլունտուղունա կէօրէ, Տէբէպէլէնի պէյէհինտէ թէտպիրի չէտիտէ իթթիխազ օլունմատըգճա հայտուտլուղուն եօնիս պուլունամայաճագ տըր ։ զիրա տէրէպէյլէրինին չօղու պալատէ նագլ ու պէյան իթտիկիմիզ հայտուտ պէօլիւքլէրինէ մուավէնէթ իտիւպ անլարը մուհաֆազա իտէճօրլար ։

—

Պու հաֆթա Էնկիւրի եօլու իւզէրինտէ Օսմանլը բօսթասը 20 Քիւրտտէն իպարէթ օլան պիր հայտուտ պէօլիւկինէ թէսատիւֆ իտէրէք, մէրգում հայտուտլար՝ բօսթանըն մուհաֆըզլարընա մէմուր օլան զաբթիյէլէրի պաղլատըգտան սօնրա, բօսթա թաթարընը տա էօլտիւրմէք իսթէտիկլէրինտէ, մէմէլէրի իւզէրինէ Քիւրտճէ միւզաքէրէ իթտիքլէրինտէ, թաթար՝ Թէրճիմանը Հագիգաթըն՝ էտիպլէրինէ հայրան օլտուղու պու լիսանը անլատըղընտան, քէնտիսինին պիր չօգ էվլատ սահիպի օլտուղունու վէ խուրճտաքի աքչէնին տէ միրի աքչէսի օլտուղունու, վէ էկէր պու աքչէյի գաապ իթմէք իսթէրլէր իսէ, հիւքիւմէթին թագիպաթը չէտիտէսինէ հէտէֆ օլաճագլարընը պէյան իտինճէ, Քիւրտլէր՝ թաթարըն էնտարէ հիւքիւմէթինէ պու թէսատիւֆի խապէր վէրմէմէսի իչիւն մէրգումու եէմին իթտիրէրէք, վէ նէ քէնտիսինէ վէ նէ տէ աքչէյէ տօգունմայարագ եաղասընը պըրագմըշլար տըր։

Խուրճտա պուլունան աքչէ 60,000 ղրշ. օլուպ, թաթար պու աքչէնի Քիւրտլէրին էլինտէն գուրթարըլտըղընտան սօնրա քէյֆիյէթի տէ հիւքիւմէթի մահալլիյէյէ խապէր վէրմիշ օլտուղունտան, Էնկիւրի վիլայէթի թարաֆընտան էշխասը մէզքիւրէնին թագիպի իչիւն պիլճիւմլէ գայմագամլարա էմր վէրիլմիշ տիր։

—

Սագըզ վէ Չէշմէտէ հըսս օլունան սօն հարէքէթը արզըն թամ վուգուը էսնասընտա Զանթա ատասընտա հէրտէն գօյու պիր տիւման չըգարագ սաաթլէրճէ ճէզիրէի մէզքիւրէյի պիւրիւմիւշ տիւր ։

—

Բէնճշէնպէ կիւնիւ Ֆէներտէ պիր Րում խանէսինէ խըրսըզ կիրէրէք 500 լիրալըգ գատար միւճէվհէրաթ վէ սաիրէ սըրգաթ իթմիշ օլտուղունտան, պէսլէմէնին գարտաշը իւզէրինէ շիւպհէ օլունարագ մէրգում ալըզ ու կիրիֆթ իթթիրիլմիշ տիր ։

—

Ինկիլթէրրա թիճարէթ նէզարէթինին րաբօրթօսընա կէօրէ, օգոստոս այընտա 32,601,098 ինկիլիզ լիրալըգ իխալաթ վէ 22,180,695 լիրալըգ իխրաճաթ վուգու պուլմուշ տըր ։

—

Րուսիատա քէալին Քիէֆ չէհրինին Թիւթիւն ֆապրիգասընտա իշլէյէն 550 եահուտի ամէլէսինէ 15 կիւն զարֆընտա չէհրը մէզքիւրտէն չըգմագ կիւմէլէրի իչիւն էմր վէրիլմիշ տիր ։

—

Պօսնա վէ Հէրսէկին Աւստրիա թարաֆընտան իշղալի էսնասընտա զուհուր իտէն իսեանտա քէսպը շէօհրէթ իթմիշ օլան Հաճի Լօյա նամ սէրքէրտէ էսէրէթէ օգուլլարըմըզըն խաթըրընտան հէնուզ չըգմամըշ տըր ։ Մէրգում րէյիս՝ իսեանը մէզքիւրըն թէքիինի սըրասընտա պահալընտան վուրուլուպ թութուլմուշ վէ անտէն սօնրա նէ օլտուղունա տաիր մալումաթ ալընամամըշ իտի ։

Պու տէֆա իշիտիլտիկինէ կէօրէ, Հաճի Լօյա քէնտի տիկէր մաթանաշլարընտան պաշգա պուլունարագ նէ սաըլմըշ վէ նէ տէ գուրշունա տիզիլմիշ տիր ։ Մէրգում Պօհէմիատա Ժօզէֆշթատ գալէսինտէ պէշ սէնէ իչիւն գալէպէնտ պուլունուպ, եարասընտան նաշի պահալընը քէսմէմէլէրինտէ պաշգա, սըհհէթը պէտենիյէսի տէ պէրքէմալ իմիշ ։ Կէչէնտէ հաստախանէ միւտիրի մէզգումին թէզքիրէ ալըմըշ միւքէմմէլ պիր գաթ րուպա եապտըրըպ մէրգումէ [illegible] սէնէսինին թէ իւլիպա աֆվ օլունաճաղընը խապէր վէրմիշ տիր ։

—

Ֆրանսա բաշա հազրէթլէրի ճումաա կիւնիւ Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ իտէն պրէնս Նօբօլէօն հազրէթլէրինէ թարաֆը հազրէթը Շէհրիյարիտէն իճրաի զիյարէթ իլէմիշ տիր ։

Պրէնսը միւշարիլէյհ հազրէթլէրի՝ տիւնքի կիւն մասամաշըր տախի պէրապէր օլտուղու հալտէ, Տէրսաատէթ մ...հէմէի իսթինեաֆա պիլագիմէ Շիլէտէ թութուլան սարիգլէրէ տաիր իճրա օլունան մուհաքէմէի ալէնիյէտէ իքի սաաթ գատար հազըր պուլունմուշ տըր ։

—

Միթրօվիչատա պիր հիւքիւմէթ գօնաղը ինշասը իչիւն թարաֆը վալիի վիլայէթտէն պիր իանէ տէֆթէրի քիւշատ օլունուպ, ճէմ օլունան 124000 ղրուշ մէպլաղ իլէ ինշաաթա իպթիտար օլունմուշ տըր ։

—

Գատը քէօյիւնտէ Բօինկ Գլուպիւն թահթը հիմայէսինտէ օլարագ եարընքի սալը կիւնիւ Ֆէնէր պաղչէսինտէ գալըգ եարըշը իճրա օլունաճագ իմիշ ։

—

Բարիզաէն ալաֆրանկա 12 սեպտեմպեր Թարիխլիէ ալթըռէ քի Թելկրաֆ քէշիտէ օլունմուշ տըր·

«Մ· Բուսթան՝ Թունուզ ումու. րը մալիյէսինին գօնթրօլը մուն. հասըրէն Ֆրանսա եէտինտէ պու. լունմագ իւզրէ, Թունուզ Թահ. վիլաթընը համիլ պուլունան էճնէ. պիլէրին մաթլուպաթը Թազմին վէ Թէսվիյէ օլունմագ լիւզումինի պէ. եան իյլէմիշ իտի· Ֆրանսա հիւ. քիւմէթի՝ պու խուսուստա պիր իսթիգրազ ագտը իչիւն մէճլիսը մէպուսանա միւրաճաաթ իթմէ. մէք իւզրէ, Թունուզ հիւքիւմէ. թի վէ միւխթէլիթ մալիյէ գօմի. սիօնը բէխսիլէ պիլմուվաֆագա Թունուզ Թէավիյէի տույունընը պիր պանգայա հէվալէ իթմիշ տիր·

«Օն իքի նէֆէր Թունուզ աս. քէրի րիֆագաթըյլա Զակուանտա պուլունան Ֆրանսա ասքէրինէ Թունուզտան մուհարրէրաթ կէ. Թիրմէքտէ օլան 2 նէֆէր Ֆրան. սա ասքէրի իւզէրինէ ասիլէր Թա. րաֆընտան հիւճում օլունուպ, զիքր օլունան իքի Ֆրանըզ իլէ Թունուզլըլար իթլաֆ օլունմուշ վէ եալընըզ 2—3 ատէմ գուր. Թուլուպ օրտույա մուվասէլէթ իթմիշ տիր·

«Ալի պէյին գումանտասընտա պուլունան Թունուզ ասքէրինէ 700 նէֆէր աշիրէթ սիւվարիլէրի իմտատէ կէօնտէրիլմիշ տիր· Թու. նուզ վալիսինին Թէրքը հիւքիւ. մէթ վէ եախօտ մէմուրիյէթինի քիւչիւք պիրատէրի Սէյյիտ Թա. յիպէ Թէրք իթմէսի՝ Ֆրանսա հիւքիւմէթի Թարաֆընտան ըճճա օլունաճաղը միւթէվաթիր տըր·

«Թունուզ վէլիի ահտը Ալի պէ. յին Ֆրանսա ալէյհինտէ պուլուն. տուղու մալիւմ օլտուղունտան, Թէտպիրը մէզքիւրէ միւրաճաաթ օլունաճաղը մաղնուն տըր·

«Ֆաս Թարաֆընտան Թէճավիւզ վուգուի մէմուլ օլտուղընտան, Ֆրանսա ումուրը հարպիյէսի նա. զըրը՝ Ճէզայիրտէ Ֆաս հուտու. տընտա պիր ֆըրգա գարաղօլ աս. քէրի պուլունտըրմայա գարար վէրմիշ տիր·»

—

Մանասթըր վիլայէթի տախի. լինտէ քէաին Գայալար նամ մա. հալէ պու քէրրէ պիր Թէլէկրաֆ մէրքէզի քիւշատ օլունմուշ տըր·

—

Միւհթէրէգ օլան խաս Ախըրըն մէսարիֆը ինշաիյէսի 25000 լի. րէ Թախմին օլունույօր իմիշ·

—

կէրէք մաթպաալար վէ կէրէք էհալի Թարաֆընտան բօսթախա. նէլէրէ Թէվտի իտիլէճէք կազէ. Թա բաքէթլէրինին գալընճա քիա. ղըտլարա սարըլտըգտան սօնրա ինճէ սիճիմ իլէ պաղլանըլմասը՝ բօսթախանէ նէզարէթի Թարա. ֆընտան ըէսմէն իխթար գըլընմըշ տըր·

—

Հիսապլարըն վագթը իլէ տէվ. ռը մուհասէպաթա վէրիլէպիլմէսի իչիւն Պահրիյէ նէզարէթի մուհա. սէպէսի մէմուրլին վէ քէթէպէ. սինճէ Թէնսիգաթ իճրա իտիլմէք տէ իմիշ·

—

Զարըն արդուսու իւզէրինէ Պուլ. կարիսթան բրէնսինին Ճուսուբօֆ նամընտա էհլը սէրվէթ պիր գըզ իլէ ագտը իզտիվաճ իտէճէյի վէ մէզպուրէնին 13 միլեօն լիրա գըյմէթինտէ ճէհէզ կէթիրէճէ. յի Թըլըրըն կազէթասընտա մու. հարրէր տիր·

—

Բէնճշէնպիհ կիւնիւ Պէյօղ. լունտա Թագսիմտէ վագը Ռում քիլիսէսի սօգաղընտա քէաին Ափ. տուլլահեան Միքայէլ էֆէնտի հազրէթլէրինին խանէսինէ խըր. սըզլար կիրէրէք, 200 լիրա մըգ. տարը էշեա սըրգաթ իթտիքլէրի. նի վէ երինէ եէվմը մէզքիւրտէ օ ճիվարտա պազը խըրսըզլար իլէ Զուգուր չէշմէ գապըլթասը պէյ. նինտէ պազը կէօնա միւտարէպէ վուգու պուլտուղունու վէ հաթ. Թա տէրտէսթ օլունան պիր խըր. սըզըն իւզէրինտէն չըգան եարմա անախթարլարըն մէզքիւր սօգագ. տա 8—10 խանէնին գաբուսու. նու աչմըշ օլտուղունու եազմըշ իտիք·

Իշիտիլտիյինէ կէօրէ, մէզքիւր անախթարլար՝ մուամիլէյհ Ափ. տուլլահեան էֆէնտինին խանէ. սինին գաբուսունու տախի աչմըշ օլտուղունտան, ֆիրարա մուվաֆ. ֆագ օլան սարիգլէրին Թէվգիֆի իչիւն մէրքէզը մէզքիւր բօլիս սէր գօմիսէրի Օսիւլեման էֆէնտի նէ. ֆէրաթըտան իւչիւնիւ Թէպտիլ գըյաֆէթլէ իճրայի Թէհարրիյա. Թա կէօնտէրմիշ վէ պունլարտան պիրի մէրգում սարիգլէրտէն պի. րինէ նէնէճէհիրտէ Պիւլպիւլ տէ. րէսի նամ մահալտէ բասթ կէլէ. րէք իւզէրինէ վարմըշ օլտուղըն. տան, սարիգը մէրգում նէֆէրին իւզէրինէ ըէվօլվէր պօշալթմըշ իւ. սէ տէ, գուրշուն նէֆէրին բու. պասընա Թօգունուպ քէնտիսինէ պիր զարար վէրմէմիշ վէ խըրսըզ տախի մէրգում չէճի նէֆէր Թա. րաֆընտան Թէրտէսթ օլունմուշ տըր·

—

Բալուլը Էրմէնի սըվաճըրըն պի. րի՝ ճումաա իրթէսի կիւնիւ Գա. լաթա Ս· Լուսաւորիչ քիլիսէսինին խանընտա սըվա իշլէր իքէն, նա. սըլսա իսքէլէտէն տուշէրէք պէյնի Թաղըլմըշ վէ իքի սաաթ սօնրա միւթէէսսիրէն վէֆաթ իտէրէք, տունքի կիւն ճէնազէսի գալտը. րըլմըշ տըր·

—

Տիլէնճի գատընլարըն՝ գու. ճագլարընտաքի չօճուգլարըն տա. իմի ույումալարը իչիւն մուզիրրը սըհհէթ մուալիճէ իսթիմալ իթ. տիքլէրի խապէր ալընարագ, պու մագուլէ տիլէնճիլէրին տուշարը միւճազաթ իտիլմէքլէրի իչիւն Զապթիյէ նէզարէթինտէն պիլ. ճիւմլէ բօլիս միւտիրիյէթլէրինէ իխ. Թարաթ վուգու պուլմուշ տըր·

—

Տիւն կիճէ Ֆաիգ պէյ հազ. րէթլէրինին Նիշան Թաշընտա քէաին խանէսինէ տէօրթ նէֆէր սարիգ տուխուլ իթմիշ իսէ տէ, պիրի եարալը օլտուղու հալտէ ճիւմլէսի՝ տէ զապըթա Թարաֆըն. տան տէրտէսթ օլունմուշլար տըր·

—

Թէքիրտաղընտան իշար օլուն. տուղունա կէօրէ, չէհրը մէզքիւ. րէ իւչ սաաթ մէսաֆէտէ վագը Զօլարիօ նամ մահալ ճիվարընտա պիր հայտուտ չէթէսի գուհուր ի. տէրէք, էհալիի մահալլիյէյի տիւ. չարը հէճէճան իթմիշ օլտուղուն. տան, էշգըյայի մէրգումէյի Թաա. գիպ իչիւն հիւքիւմէթը մահալ. լիյէ Թարաֆընտան ժանտարմա զապիթի Եանգօ էֆէնտի օ Թա. րաֆա իզամ գըլընմըշ տըր·

—

Ռամազանըն նիհայէթլէրինտէ նէվրուզ նամընտա պէճաղ պիր ճարիյէ՝ էֆէնտիսի պուլունան Թօբխանէլի օղլու Արիֆ պէյին խանէսինտէն ֆիրար իտէրէք, պէ. րապէր պաղը միւճէվհէրաթ տա. խի կէօթիւրմիշ օլտուղընտան, զապըթա՝ մէրգումէյի չըգանտըր. մաղա Զէյպէք իսմաիլին խանէ. սինտէ պուլմուշ, վէ մէրգումէ իլէ Զէյպէք իսմաիլի պիթթէճզիմ իւսկիւտար հապսխանէսինէ իլգա իյլէմիշ տիր·

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ

—

Իլան իտիլտիկի վէճհլէ Վան վար. ժապետանոցընըն սէտտ ու պէնտի մէ. սէլէսինէ պիր գարարը գաթի վէրիլ. մէք իւզրէ տունքի բազար կիւնիւ սաա. աթ 7տէ Գալաթա խօրհրդարանընտա Միացեալ ընկերութիւնըն կեդրոնական ժողովը՝ 36 երեսփոխան հազըր պու. լունտուղու հալտէ, հինքեարպէյէնտ. եան Ցիգրան էֆէնտինին Թահթը րի. յասէթինտէ իճթիմա իտէրէք, պազը Դիւան մուամէլաթընըն իճրասընտան սօնրա, Թորոսեան Ցովհաննէս էֆ. Թահրիրէն ուզուն պիր մէգալէ խրաթ իտէրէք պունտա մէզքիւր Վարժա. պետանոցըն գաբանմասը ալէյհինտէ կէրէք գատըտէ վէ նազտա իքի նօգթաի նազարտան իթեանը տէլայիլ իթմիշ վէ պիլխասսա Թէտապիրի նազտիյէ արզ ու Թէքլիֆ իյլէմիշ տիր: Ջոհրապ. եան էֆ· տէլայիլի մէզքիւրէյէ ճէ. վապ վէրմիշ իսէ տէ, Շիշմանեան Ջարեհ էֆէնտի՝ Տնօրէն ժողով ա. տէնասըէտի Մինաս Չերազ էֆէնտի. նին պիր բաբօրթօսընը մուախէզէյէ պաշլայըպ, պու տա Թորոսեան էֆ. նին էֆքեարընը Թաստիգ իթմիշ վէ նէթիճէի քէլամընտա պունտան պէօյ. լէ նէ մէքթէպ քիւշատ օլունսուն վէ նէ տէ Վարժապետանոց գաբանըլսըն տէմիշ տիր: Տիկէր պազը Երեսփո. խանլար տախի պէյանը էֆքեար իթ. մէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, ժողով Մի. նաս Չերազ էֆէնտինին տինլէնմէսի գա. րար վէրտիկինտէն, էֆ·ի մուամիլէյհ մուֆասսալ պիր նութգա պաշլայըպ, Տնօրէն ժողովըն բաբօրթօսընը միւտա. ֆէա իթմիշ վէ Վանտա պիր Վարժա. պետանոց պուլունմասընըն սէֆահաթ. տան իպարէթ օլտուղընը պազը միսալ. լէրլէ իսպաթէ չալըշմըշ վէ ընկերու. թիւնըն վարիտաթը խայլիտէն խայլի ազալտըղընը պէյան իթմիշ տիր·

Մինաս Չերազ էֆէնտի՝ իշպու մէ. գալէսինտէ Վան Վարժապետանոցը միւտիրի Փորթուգալեան Մկրտիչ էֆ. իլէ Սրուանձտեանց Գարեգին Վարդապետ միյանընտա զուհուրա կէ. լէն վագայի տախի զիքր իթտիքտէն սօնրա, գարարը Թասարրուֆ վէ ի. տարէ մէսէլէսինէ նազլը քէլամ ի. տէրէք սապըգ վէ լահէզ Տնօրէն ժո. ղովլարըն մէսարիֆի մաատիյէսինի մուգայէսէ իթմիշ վէ սապըգ Տնօրէն ժողովըն սէնէվի զուհուրաթ վէ տա. խիլ օլարագ 4000 ղըշ. մէսարիֆը միւ. Թէֆէրրիգասը վուգու պուլտուղընը պէյան էյլէմիշ տիր: Պու իֆատէ իւ. զէրինէ հազըր պուլունան սապըգ Տնօրէն ժողով ազալարըյլա էճնի Տը. նօրէն ժողով ազալարը միյանընտա չէ. կիշմէ պիր գէլ ու գալ վէ գարղաշա. լըգ վուգու պուլմուշ տըր:

Էլ հասըլ Մինաս Չերազ էֆ· Վար. ժապետանոցըն գաբանմասը ընկերու. Թիւն իչիւն հէր հալտէ խայըրլը օլա. ճաղընը մուսիրրանէ պէյեան իտէրէք, մէզգալէսինէ խիթամ վէրմիշ տիր:

Պունուն իւզէրինէ Դիւան մէսէլէյի գուրայա գօյմագ իսթէտիկինտէ, պիր վէքիլէ գօյմուշ վէ Դիւանըն պու գարարը ալէյհինտէ բրօթէսթօ իտիլ. միշ օլմաղլա, Դիւան՝ միւզաքէրաթա խիթամ վէրիպ վէրմէքէ լազըմ կէլ. տիկինի գուրայա գօյմագա չալըշմըշ ի. սէ տէ, պունա տա մուվաֆֆագ օլա. մայըպ, նիհայէթ եալընըզ Արփիար է. ֆէնտինին խրատը մէզգալ իթմէսինէ մէզունիյէթ վէրիլմէսի իւզէրինէ եր. նէ պիր արպէտա գօբտուղընտա պիր չէրէք գատար մէճլիս Թաթիլ իթմիշ վէ պու Թաթիլ էսնասընտա Վարժա. պետանոցըն գաբանմասը ալէյհինտէ պուլունան Տոքթոր Ռափայէլեան, Ջաճեան, Պօյաճեան, Տամատեան, Շիշմանեան, Սըվաճեան վէ Ցովհաննէս. եան էֆէնտիլէր չըգըպ կիթմիշլէր տիր:

Պիր չէրէք Թաթիլտէն սօնրա Ար. փիար էֆէնտի քէլամէ աղազ իտիպ, Վարժապետանոցըն գաբանմասը ա. լէյհինտէ խրատը մէզգալ իթմիշ, վէ պունտան սօնրա սապըգ Տնօրէն ժո. ղով իլէ լահէզ Տնօրէն ժողով միյա. նընտա սուլհ ու միւսալէմէթ Թէքլիֆ իյլէմիշ տիր·

Արփիար էֆէնտինին մէզգալէսինտէն սօնրա, Դիւան՝ միւզաքէրաթըն տէ. վամընը գուրայա գօյմուշ օլմաղլա, 21 րէյ իլէ միւզաքէրաթա խիթամ վէրիլմէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր· Շիրինեան Միհրան էֆէնտի՝ միւզա. քէրաթըն գաբանմասընը իսթէմէյէնլէ. րին իսմի գայտ օլունմասընը Թէքլիֆ իթմիշ տիր·

Զաքարեան Գրիգոր էֆէնտի՝ Վան Վարժապետանոցը գաբանըր գաբան. մազ չէհրը մէզքիւրտէ պիր Եօղճը. գօյն Նախակրթարան քիւշատ օլունմա. սընա տաիր Դիւանա պիր Թէքլիֆնա. մէ Թագտիմ իթտիքտէն սօնրա, Թո. րոսեան էֆէնտի տախի պալա. տէ զիքր իթտիկիմիզ նութգընըն նէ. Թիճէ վէ խուլասասը օլան շու աթի. տէքի Թէքլիֆի Թահրիրէն Դիւանա Թէսլիմ իյլէմիշ տիր·

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

«Նկատելով որ ընկերութեան «սկզբան տեսակէտով յապագային «մէջ վարժապետանոց ունենալու «կամ չունենալու խնդիրը մեր ու. «սումնական ծրագրէն կախումն «ունի, որ ի քննութիւն յղուած «է Ուսումնական յանձնախումբին,

«Նկատելով որ ուսումնական «ծրագիրը օրէնք հրատարակուած «չէ ընդ· ժողովոյս կողմանէ,

«Նկատելով որ վանայ վարժա. «պետանոցը օգտակար հաստա. «տութիւն մ'է ընկերութեան հա. «մար,

«Նկատելով որ ուսումնական «ապագայ ծրագիրն եթէ վարժա. «պետանոցի դրութիւնը չպարու. «նակէ իսկ իբր նոր օրէնք մը վա. «նայ մէջ արդէն բացուած և նո. «րա յարատեւութեան համար այն. «քան ծախք եղած վարժապետա. «նոցին չ'կրնար վերաբերիլ,

«Նկատելով որ դրամական տե. «սակէտով առաջարկեալ միջոցնե. «րու իմաստուն գործածութեամբ «կարելի է պահպանել վարժապե. «տանոցի գոյութիւնը իբր մի կա. «րևորագոյն հաստատութիւն ըն. «կերութեան,

«Նկատելով վերջապէս որ այն «հաստատութեան փակումը ըն. «կերութեան շահուց ամէն տեսա. «կէտով վնասակար է ;

Կ'առաջարկեմ.

1° ընկերութեան այսուհետև վարժապետանոց ունենալու կամ չունենալու սկզբան խնդիրն յե. տաձգել մինչև որ ուսումնական ծրագիրն օրէնք հրատարակուի·

2° վանայ վարժապետանոցը չփակել և նորա ծախուց յատկա. ցնել՝ ընկերութեան գանձէն մինչ 250 ոսկի միացեալ աշակերտաց թոշակներէն վանայ և Պոլսոյ վանեցի ազգայնոց կողմանէ կազմ. եալ մասնաճիւղերէ գոյացած հա. սոյթէն հոգալով·

Յովհաննէս Թորոսեան

Պատէնու Թորոսեան, Շիրինեան, կիւլպէնկեան, Մըղտըսեան(?), Շաշ. եան վէ Արփիարեան էֆէնտիլէր գը. եամ իտէրէք Վարժապետանոց իչիւն գուրա Թալէպ իթմիշլէր տիր:

Մինաս Չերազ էֆ·՝ Տնօրէն խոր. հուրդըն գաթէի սէրպէսթիյէ Թէվ. ֆիգան իթայի րէյ իթմէյէճէկինի պէ. եան իթմիշ օլտուղունտան, 15 րէյ իլէ Վան Վարժապետանոցընըն գաբանմա. սընա գարար վէրիլմիշ տիր:

Ճէնապը Հագգ պու գարարա մու. վաֆֆագիյէթ իհսան պույուրսուն· Ա. մին:

Սաաթ 11տէ մէճլիս տաղըլմըշ տըր:

Իշպու իճթիմատէ սամիուն սըրա. սընտա Գեր. Խորէն Սրբազան Լու. սինեան վէ Գեր. Մատթէոս Սրբազան Իզմիրլեան վէ Գեր. Մովսէս վարդա. պետ Կէօմիւքճեան վէ պիր խայլի էհալի հազըր պուլունմուշլար տըր:

Միացեալ ընկերութիւնըն կեդրոնա. կան ժողովընըն տիւնքի չու միւհիմ իճթիմալընտա ճէրէյան իտէն միւզաքէ. րաթըն մուխթասարճա պէյան իթմիշիզ տիր: Էկէր երեսփոխան էֆէնտիլէր խրատ իթտիքլէրի մէզգալէլէրի հիմ. մէթ իտուպ, մուխթասարճա 50-100 սաթըր իչինտէ գալէմէ ալարագ մաթ. պաամըզա իրսալ իտէրլէր իսէ, այնէն տէրճէ միւհէյյա պուլունտըրըլմըզը պէյան իտէրիզ:

ՌԷՍՄԻ

Պունտան սօնրա բօսթախանէ. լէրէ Թէսլիմ օլունաճագ այթըն վէ կիւմիւշ էմանաթ պաէթ. Թաատտա Թէսլիմ օլունուպ, այը. նաճագ իլմ ու խապէր մուճիպին. ճէ, մէվրէտինտէ տախի պիթթաա. տատ միւրսիլ ալէյհինէ իհա գը. լընաճաղընտան, վէ եալընըզ մէ. Թալիք էմանէթ խազինէպէնտ օ. լունարագ միւրսիլին իֆատէ իյլէ. եէճէյի մըգտար, վէ բօսթախա. նէտէ վէզն օլունարագ խազինէ. պէնտ օլսրագ գապուլ իտիլէճէ. կի, վէ էմանաթըն մէսարիֆը պէն. տիյէսի քէմաֆիսսապըգ միւրսիլ. լէրի Թարաֆընտան իւֆիյիֆա գը. լընաճաղը մալիւմ օլմագ իւզրէ ի. լան օլունուր·

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Հօլանտա բայթախթը Լա Հայ չէրրինտէն 18 սեպտ·

Ցէվկէթը Օսմանիյէ էլչիսի միւ. Թէվէֆա Մուրատ էֆէնտինին ճէ. նազէսի պու կիւն տէֆն օլունուպ, գրալ Թարաֆընտան պիլվէքալէ պիր մէմուր իլէ Հօլանտա վիւքէ. լասը վէ հէյէթը սուֆէրա՝ մէզ. քիւր ճէնազէ ալայընտա հազըր պուլունմուշլար տըր·

Բարիզ 17 սեպտ·

Թունուզտա Ֆրանսա բօլիթի. գա մէմուրու Մ· Բուսթան՝ բա. զար էրթէսի կիւնիւ մահալլը մէ. մուրիյէթինէ ավտէթ իթմէք իւզ. րէ Բարիզտէն հարէքէթ իտէճէք տիր·

Լօնտրա 18 սեպտ·

Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա պէյ. նինտէ մէրի իւլ իճրա օլան ահտ. նամէի Թիճարէթ իւչ մահ միւտ. տէթլէ Թէմտիտ օլունմուշ տըր· Ցէվկէթլու միւշարիւլէյհիմա մի. յանընտա Թիճարէթ ահտնամէի ճէտիտինին Թանզիմինէ մէմուր օ. լան գօմիսիօն՝ կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ Բարիզտէ իճթի. մա իտէճէք տիր·

(Պու սապահ կէլէն Թէլէկրաֆլար)

Ռօմա 18 սեպտ·

Գրալ Ումպէրթօ՝ Մ· Ֆէրտինան տը Լէսէպս իլէ կէօրիւշմիւշ սը. բատա, Ֆրանըզ միլլէթի իլէ ի. Թալիան միլլէթինին տայիմա միւթ. Թէֆիգ պուլունմալարը իչիւն մուամիլէյհէ արզու պէյան իթմիշ տիր·

Թէէմմինէն պէյան օլունտու. ղունա կէօրէ, Թահվիլաթը Օս. մանիյէնին իթալիան համիլլէրի՝ մէ. պուսը սապըգ Մ· Մօզարը Պա. պը Ալի նէզտինէ վէքիլ Թային իթմիշ օլտուգլարընտան, վէքիլը մուամիլէյհ եագընտա Սթամպօ. լա հարէքէթ իտէճէք տիր·

Թունուզ 18 սեպտ·

Պէյին իսթիֆասընա տաիր տէ. վէրան իտէն շայիա Թէքզիպ օ. լունմագտա տըր·

Վաշինկթըն 18 սեպտ·

Րէիսը ճիւմհուր Մ· կարֆիլտ բէք ֆէնա հալտէ տիր·

Աթինա 18 սեպտ·

Թէսալիա Թէքմիլէն իշղալ օ. լունտուղու ճիհէթլէ, գրալ Եօր. կի՝ կէլէճէք բէնճշէնպիհ կիւնիւ Արթայա ազիմէթ իտէճէք տիր:

Մուխթէլիթ գօմիսիօն ազալա. րը՝ տիւն Լարիսատան Աթինայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթ. միշլէր, վէ Աթինատան տա եէր. լէրինէ կիտէճէքլէր տիր· Էկէր Պապը Ալի ալթընճը շիւպէնին (վօլօսըն) մէօհլէթը Թէրքինի ա. ղալթմայա գարար վէրմէզ իսէ, մուամիլէյհիմ ազալար նոյեմբե. րին իպթիտասընտա Աթինայա ավտէթ իտէճէքլէր տիր· Էկէր վօլօս միւտտէթը մուայէնէսէն էվվէլ օլարագ հօկտեմբերին իլք 10 կիւնլէրինտէ Թէրք օլունուր իսէ, մուամիլէյհիմ միւրախխասլարըն էյամը մէզքիւրէյէ Աթինա. տա պէքլէյէճէքլէրի միւհթէմիլ տիր·

Էվրօբա մուրախխասլարը՝ Հի. տայէթ բաշանըն Գրիթրի վէ Զարգօ պէյնինտէ Թահտիտը հու. տուտ գօմիսիօնը Թարաֆընտան Թային օլունան խաթթըտան ասա. քիրը Օսմանիյէյի կէրի չէքմէքտէն իսթինքեաֆ իյլէտիկինի հիւքիւմէ. Թը մէթպուալարընա արզ ու Թէպ. լիղ իթմիշլէր տիր·

Հիտայէթ բաշա՝ հիւքիւմէթը մէթպուասընըն էվամիրինի իճրա իյլէմէքտէ օլտուղընը պէյանլէ, իշպու րէտտինի հագգըը չըգար. մագտա տըր·

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔԷՆԹԱՅԼ

Նամ Լօնտրա վէ Էտինպուրկ Եանկըն Սիկուրթա գումբանեասը·

Ասըլ սէրմայէ	Ինկիլիզ լիրասը	2,000,000
Էօտէնմիշ սէրմայէ	450,000	
Եանկըն չըգալէսինտէն հասըլ օլան իհ. Թիեաթ աղճէսի	1,156,690	1,506,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի		976,119

NORTHERN ASSURANC CONPANY

ՆՕՐԹՀԸՐՆ

Նամ Լօնտրա Եանկըն վէ Էօմր Սիկուրթա գումբանեասը·

Ասըլ սէրմայէ	Ինկիլիզ լիրասը	3,000,000
Էօտէնմիշ սէրմայէ	150,000	
Եանկըն վէ էօմր չըգալէսինտէն հա. սըլ օլան իհթիյաթ	362,000	712,000
1878 տէ սաֆի քեար		375,000

[illegible] ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ [illegible]

Maritime Insurance Cie. ,Limited
of Liverpool
Capital Lt. 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմայէ 500,000 Ինկ· Լիր·

Սահիլի իմզա, վաբօր վէ եէլքէն կէմիլէրի վէ տէրունլարընտաքի էշեա վէ էմթաայը գայէթ Փայիտէլի չարթլարլա սիկուրթայա Թութմագ իչին մէզքիւր գումբանեա Թարաֆընտան բուխսաթ իսթիհսալ իյլէմիշ իր: Ֆիյաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Գօմիսիօն խանը քէօշէսինտէ տէմիր քէօբրիւյէ նազըր օլան օտայա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի·

Մէզքիւր գումբանեայըն աճէնթասը
ՃՕՀՆ ՐԱՈՒԼ

Վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէմուրը ումումի
ԳԱՐՈՒՆԻԿ Յ· ՍԵՐՕԲԵԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԷՎՐԱԳ

—

Խազինէի էվրագ նամ Թիւրքճէ րիսալէնին 17նճի ճիւզի տախի պու տէֆա նէշր օլունմուշ վէ միւնտէրիճաթը պէրվէճհը աթի պուլուն. մուշ տըր·

Ասար	Էսամի
Մալիյէ լայէհասը—Ճավիտ·	Սուպհի բաշա·
Թէվհիտ—Մահմուտ·	Էքրէմ պէյ·
Մունաճաթ—Մահմուտ·	Ապտուլ Հագ Համիտ պէյ·
Էօմրը ինսանի—Թէվֆիգ·	Խալիլ Քեմալ պէյ·

Նիւսխասի 2 ղրշ· տըր·

Ապօնէ օլմագ իսթէյէն զէվաթ Օգճուլար պաշընտա գրաաթխա. նէ միւտիրի Սարաֆիմ էֆէնտիյէ միւրաճաաթ իյլէյէճէքլէր տիր·

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 17 Սեպտ.	
Ինկիլ· էսհամը Ինկ· Լիր·	99-7/16
Օսմ· էսհամը աչըլըը	17-3/16
» » գաբանըը	17-
Իսթիգրազ 65	19-1/4
» 69	18-7/8
» 71	77-1/4
» 72	30-3/4
» 73	19-1/8
Օսմանլը պանգասը	19-5/8
Մըսըր տայիրէ· մուխթա հըսէ	76-
» իսթիգրազը	91-7/8
Ռուսիա իսթիգրազը	96-7/8
Գամպիօ Բարիզ 9 այ վատէ	-
Բարիզ, 17 Սեպտ.	
Ֆրանսա· էսհ· 3 % Ֆր·	85 05
» » 5 գրօնասըզ	116-85
Օսմ էսհամը աչըլըը	17 65
» » գաբանըը	17-25
Իսթիգրազ 65 Ֆր	100-
» 69	98-
» 73	98-
Մըսըր ֆօնտ· մուխթ· հըսէ	388 75
Գրէտի Լիօնէ	955-
Օսմանլը պանգասը	747 50
Ռումէլի շիմէնտոֆէրի	59-
Իթալիա էսհամը	90 35
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-35
Վիէննա, 17 Սեպտ·	
Ալթըն ֆիօրին	-
Ռումէլի շիմէնտոֆէրի	26-80

ՂԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Էս· հավ· տիւն գալ· գար·	18-19
Գուբոն աչըլըը	18-16
Իսթիգ· 63 (Մուֆթոն) 6 % ֆ·	95-
» 65 » 6 % ֆ·	95-
» 69 (Բինար) 6	93-
» 72 (Բօն տիւ Թրէզօր)	30-
» 73 6 % ֆ·	92-50
Ռումէլի շիմէնտոֆէր 3	55-75
Ազճէ ֆայիզի	09-
Բըբօր Դէը·	00-
Հավալէթիգ »	45-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	7-15
Օսմանլը պանգասը	12-10
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-28
Թրամվայ	5-80

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹԸ

Օսմ· լիրասը 100 ղրշտան	Ղ· Փր
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107-15
Մէթալիք »	204-
Պէշլիք »	208-
Ալթըլըգ »	128-10
Բաղըր »	680-
Գայմէ »	1040-
Ինկիլիզ լիրասը	109-14
Ֆրանսըզ ալթունու	87-
Ֆօլ	89-26
Գրիմիք ալթունու	51-20
Գարպաճ գայմէսի	8 61

ՍԱՀԻԲԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՅԵԱՆ